

ТРЕЙС ГРУП ХОЛД АД

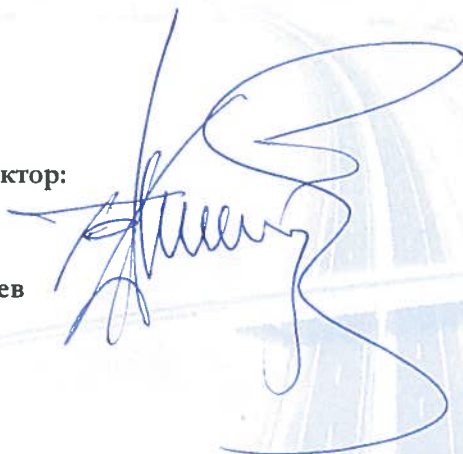
МЕЖДИНЕН ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

КЪМ 31.12.2018г.

Индивидуалният финансов отчет за периода, завършващ на 31.12.2018г. от страница 1 до страница 86 е одобрен и подписан от името на ТРЕЙС ГРУП ХОЛД АД от:

Изпълнителен директор:

Боян Стоянов Делчев

Съставител:

Мария Петрова Сурчева

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Наименование на предприятието

ТРЕЙС ГРУП ХОЛД АД

Надзорен съвет

Председател

Николай Ганчев Михайлов

Членове

Манол Пейчев Денев

Антон Николов Дончев

Управителен съвет

Председател

Десислава Иванова Любенова

Членове

Боян Стоянов Делчев

Росица Горданова Динева-Георгиева

Изпълнителни директори

Боян Стоянов Делчев

Съставител

Мария Петрова Сурчева

Юристи

Цветелина Тошева Ангелова

Одитен комитет

Бойка Станимирона Георгиева

Христина Лазарова Николова

Христо Савчев Христов

Държава на регистрация на предприятието

РБългария

Клонове регистрирани по ТЗ

Гр.Белград, Република Сърбия

Гр.Прага, Република Чехия

Гр.Скопие, Република Македония

Гр.Киев, Република Украйна

Седалище и адрес на регистрация

Гр. София 1408, ул. "Никола Образов" 12

Място на офис или извършване на стопанска дейност

Гр. София 1408, ул. "Никола Образов" 12

Обслужващи банки

Уникредит Булбанк АД

SG Експрес Банк АД

ДСК ЕАД

Обединена Българска Банка АД

Инвестбанк АД

Пиреос Банка България АД

Първа Инвестиционна Банка АД

Финансовият отчет е индивидуален отчет на предприятието.

Предмет на дейност и основна дейност на предприятието

Придобиване, управление, оценка и продажба на участия в български и чуждестранни дружества

Извършване на строително-монтажни работи

Управление на проекти в областта на високото и пътно строителство

Консултантски услуги

Търговска дейност

Отдаване под наем на дълготрайни активи

Дата на финансовия отчет

31.12.2018г.

Период на финансовия отчет – 01.01.2018г.-31.12.2018г.

Период на сравнителната информация – предходен период
Годината, започваща на 01.01.2017г. и завършваща на 31.12.2017г.

2. Счетоводна политика

2.1. База за изготвяне на финансовите отчети

Финансовите отчети на Дружеството са изготвени в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети (МСФО), приети от Комисията на Европейския съюз. Те включват

Междинен индивидуален финансов отчет към 31.12.2018г.

Международните счетоводни стандарти (International Accounting Standards (IAS)), Международните стандарти за финансови отчети (International Financial Reporting Standards (IFRS) и тълкуванията за тяхното прилагане (SIC – IFRIC interpretations).

Международните стандарти за финансови отчети включват и последващите изменения и допълнения на тези стандарти и тълкуванията за тяхното прилагане, както и бъдещите стандарти и тълкуванията за тяхното прилагане, изготвени от Съвета по международни счетоводни стандарти (International Accounting Standards Board (IASB)).

Счетоводната политика на ТРЕЙС ГРУП ХОЛД АД е разработена в съответствие със Закона за счетоводството и Международните стандарти за финансови отчети.

2.2. Действащо предприятие

Финансовият отчет на Дружеството за периода, приключващ на 31 декември 2018 г., е изготвен на базата на принципа на действащо предприятие.

2.3. Промени в счетоводната политика

Възприетата счетоводна политика е последователна с прилаганата през предходната година, с изключение на ефектите от влезлите в сила нови стандарти и изискванията, които се прилагат перспективно, като Дружеството се е съобразило в пълнота .

Дружеството прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които имат ефект върху финансовия отчет на Дружеството и са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2018 г.:

МСФО 9 Финансови инструменти в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2018)

Със стандарта се цели да се подобри отчитането на финансовите инструменти, чрез преодоляване на проблемите, които възникнаха в тази област по време на финансовата криза. По-специално МСФО 9 е разработен и приет в отговор на призивите за възприемане на ориентиран в по-голяма степен в бъдещето модел за признаване на очаквани загуби по финансови активи.

МСФО 15 Приходи от договори с клиенти (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2018)

С разработването и приемането на този стандарт се цели да се подобри финансовото отчитане на приходите и съпоставимостта им във финансовите отчети в световен мащаб.

МСФО 15 Приходи от договори с клиенти (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2018)

Целта на проекта е да се изяснят насоките в стандарта по отношение на въпроси, възниквали при обсъждането му.

МСФО 9 Финансови инструменти и МСФО 4 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2018)

Целта на проекта е да се обърне внимание временните последици от различните ефективни дати на прилагане на МСФО 9 и МСФО 4, като са предвидени изключения за застрахователи.

Годишни подобрения 2014 – 2016:

МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2018)

Проектът е част от цикъла на подобрения 2014-2016 и има за цел премахване на някои от краткосрочните изключенията в стандарта, които са изпълнили предназначението си.

МСФО 12 Оповестяване на дялове и участия в други предприятия (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2017)

Проектът е част от цикъла на подобрения 2014-2016 и има за цел да изясни изискванията на стандарта за оповестяване относно интересите на предприятието, отчетени като държани за продажба или преустановени дейности в съответствие с МСФО 5.

МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2018)

Проектът е част от цикъла на подобрения 2014-2016 и има за цел да изясни предвиденото изключение, при изискването за прилагане на единна счетоводна политика, касаещо инвестициите, притежавани от инвестиционно дружество.

Други промени и разяснения:

МСФО 2 Плащане на базата на акции (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2018)

Проектът за изменение на стандарта обединява три инициативи за изменения, касаещи плащане на база на акции при непазарни условия и отчитане на промяна в споразумение, при която се превръща от уреждано с плащане в уреждано с инструменти на собствения капитал.

МСС 40 Инвестиционни имоти (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2018)

Проектът има за цел да изяснят изискванията на стандарта относно прехвърлянията от и към категорията на инвестиционните имоти.

КРМСФО 22 Валутни операции и отчитане на авансите (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2018)

Разяснението определя изисквания какъв обменен курс да се използва, при отчитане на получени авансови плащания в чуждестранна валута.

Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Към датата на одобрението на този финансов отчет някои нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти са публикувани, но не са влезли в сила и не са били приложени от по-ранна дата от Дружеството.

МСФО 16 Лизинг (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2019)

Целта на проекта е да се разработи нов стандарт по отношение на лизинговите договори, така че и двете страни по него – лизингодателя и лизингополучателя да представят релевантна информация, която отразява достоверно сделките по между им.

МСФО 9 Финансови инструменти в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2019)

Промените позволяват определени финансови активи да бъдат оценявани по амортизирана стойност.

КРМСФО 23 Несигурности при данъчното облагане (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2019)

Разяснението съдържа изисквания, чрез които да се подобри уместността и прозрачността при отчитане на несигурни данъчни ефекти и да се улесни оценката и сравнимостта на финансовата информация.

Годишни подобрения и стандарти, които са в сила за следващи периоди и все още не са приети от ЕС:

МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2021)

Целта на проекта да се създаде единен стандарт, включващ всички принципите, така че той да е приложим към всички застрахователни и презастрахователни договори, с което да се подобри съпоставимостта между компаниите, юрисдикциите и пазарите.

МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2019)

Целта на проекта е да се изяснят изключенията в МСФО 9 относно прилагането на метода на собствения капитал по отношение на инвестициите в асоциирани и съвместни предприятия.

Годишни подобрения 2015 - 2017

МСФО 3 Бизнес комбинации (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2019)

С промените се изясняват изискванията за оценка при придобиване на контрол върху предприятие, което преди това е било съвместно.

МСФО 11 Съвместни предприятия (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2019)

С промените се изясняват изискванията за оценка при придобиване на съвместен контрол върху предприятие, което преди това е било съвместна операция.

МСС 12 Данъци върху дохода в сила (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2019)

С промените се изяснява отчитането на данъци, свързани с дивиденди.

МСС 23 Разходи по заеми (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2019)

С промените се изясняват изискванията за момента на преустановяване на капитализацията на разходи по заеми, когато активът, с който са свързани е в предвиденото състояние.

Други промени и разяснения:

МСС 19 Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2019)

Измененията поясняват счетоводната отчетност, когато се извършва изменение, съкращаване или уреждане на план.

Изменения в концептуалната рамка на МСФО за стандарти издадени след 29 март 2018 г.

МСФО 3 Бизнес комбинации (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2020)

С промените се ограничават и поясняват дефиницията за бизнес. Те също така позволяват опростена оценка на това дали придобит набор от дейности и активи е по-скоро група активи, отколкото бизнес.

МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводна Политика, Промени в Счетоводните Приблизителни Оценки и Грешки (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2020)

С промените се изясняват и привеждат в съответствие дефиницията за „съществени“ и дават насоки за подобряване на последователността при прилагането на това понятие.

2.4. Оповестявания при първоначално прилагане

Класификация на финансовите активи и ефект от преминаване към МСФО 9 - Финансови инструменти: класификация и оценяване

МСФО 9 влиза с сила и е задължителен за прилагане за финансови отчети за годината, започваща на или след 1 януари 2018 г.

Дружеството е направило преглед на своите финансови активи и пасиви за ефекти при тяхната класификация съгласно новия стандарт от 1 януари 2018 г., като няма финансови активи, чиято класификация се е променила в резултат на прилагането на МСФО 9, спрямо категоризацията им съгласно МСС 39. Дружеството няма финансови активи и финансови пасиви, определени като отчитани по справедлива стойност в печалба или загуба, според МСС 39, и които са прекласифицирани в друга категория, съгласно МСФО 9. Дружеството запазва класификацията на оценявани по амортизирана стойност, като са извършени тестове за коректност на класификацията съгласно МСФО 9 и не притежава финансови активи и пасиви, които са класифицирани към оценявани по справедлива стойност при преминаването.

Тип на инструмента	Категория, съгласно МСС 39	Категория, съгласно МСФО 9	Балансова стойност по МСС 39	Балансова стойност по МСФО 9	Ефект от преминаване
			(хиляди лв.)	(хиляди лв.)	(хиляди лв.)
Финансови активи					
Неконтролиращи некотиранни капиталови участия	Финансови активи на разположение и за продажба	Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	10	10	
Вземания по предоставени кредити	Кредити и вземания	Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	9 633	9 236	(397)

Вземания, придобити чрез цесии	Кредити и вземания	Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	1 101	1 101	
Търговски вземания	Кредити и вземания	Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	76 561	76 455	(106)
Парични средства и депозити	Кредити и вземания	Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	24 772	24 759	(13)
Всичко финансови активи					(516)
Финансови пасиви					
Договори за финансова гаранция	Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност	Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност	-	9	9
Всичко финансови пасиви					9
Данъчен ефект					49
Общо ефект					(476)

Преходни оповестявания в годината на първоначално прилагане на МСФО15 - Приходи от договори с клиенти

МСФО 15 въвежда единен модел, който предприятията да използват при счетоводното отчитане на приходите от договори с клиенти. МСФО 15 отменя прилаганите преди това принципи за признаване на приходи, съответно МСС 18 Приходи, МСС 11 Договори за строителство и свързаните с тях разяснения.

Основният принцип на МСФО 15 регламентира признаването на приходи, при прехвърлянето на обещаните стоки или услуги на клиенти, да се извършва в размер, който отразява възнаградението, на което предприятието очаква да има право в замяна. По-конкретно стандартът въвежда подход от 5 стъпки за признаване на приходите:

- Стъпка 1: Идентифициране на договора(ите) с клиент;
- Стъпка 2: Идентифициране на задълженията по изпълнението в договора;
- Стъпка 3: Определяне цената на сделката;
- Стъпка 4: Определяне на цената на сделката и сумите, разпределени към задълженията за изпълнението в договора;
- Стъпка 5: Признаване на приход, когато (или като) предприятието удовлетвори задължението за изпълнение.

Съгласно МСФО 15, предприятието признава приход, когато (или като) е удовлетворено задължението за изпълнение, т.е. когато контролът върху стоките или услугите, залежали в конкретното задължение за изпълнение, е прехвърлен на клиента.

В МСФО 15 са добавени детайлни указания за третиране на конкретни сценарии, както и изисквания за подробни оповестявания.

Дружеството идентифицира, че само договорите за строителство са в обсега на този стандарт по отношение на признаването приходи от етап на завършеност. Направен е анализ на признаването

на приходи от тези договори, който включва определяне на задълженията за изпълнение според договора и тяхната периодичност. Стойността на задълженията за изпълнение по тези договори е фиксирана и може също да бъде определена точно. Приходите по тези договори се признават, докато услугите се потребяват от клиента и/или като се създава и подобрява актив, контролиран от него, т.е. задълженията се удовлетворяват в течение на времето. Другите приходи са свързани с продажба на стоки и услуги, при които обичайно задълженията за изпълнение се удовлетворяват към определен момент във времето, както и рутинни и циклични услуги, които са в поредица, при която клиентът получава и потребява ползите, където задълженията за изпълнение се удовлетворяват в течение на времето.

2.5. Преходни оповестявания преди първоначално прилагане

Преходни оповестявания в годината преди първоначално прилагане на МСФО 16 – Лизинг

МСФО 16 въвежда всеобхватен модел за идентифициране на лизинговите договори и счетоводното им третиране, както при лизингодателите, така и при лизингополучателите. Стандартът отменя настоящите принципи за отчитане на лизингите, включително МСС 17 Лизинг и свързани с него тълкувания.

МСФО 16 разграничава лизинговите договори от договорите за услуги въз основа на това дали даден актив се контролира по време на ползването му. Разграничението между оперативен лизинг (задбалансово) и финансов лизинг (балансово) се прекратява в счетоводството на лизингополучателя и се заменят с модел, при който активът с право на ползване и свързаният с него пасив трябва да бъдат признати за всички лизингови договори от лизингополучателя (т.е. балансово), с изключение на краткосрочните лизингови договори и лизингови договори на активи с ниска стойност.

Активът с право на ползване първоначално се оценява по цена на придобиване и впоследствие се оценява по цена на придобиване (с някои изключения), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка, коригирана спрямо всяка преоценка на задължението за лизинг. Лизинговото задължение първоначално се оценява по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата. Последващо задължението за лизинга се коригира с дължимите лихви и плащанията на лизингови вноски, както и за ефекта от промените на лизинговите договори. Освен това класификацията на паричните потоци също ще бъде засегната, тъй като плащанията по договорите за оперативен лизинг съгласно МСС 17 се включват в паричните потоци от оперативна дейност, докато съгласно модела на МСФО 16 лизинговите плащания ще бъдат разделени на плащания на главница и лихви, които ще бъдат представени съответно като парични потоци от финансова и оперативна дейност.

За разлика от счетоводното третиране при лизингополучателя, по същество МСФО 16 пренася изискванията за счетоводно отчитане при лизингодателя съгласно МСС 17, съответно лизингодателят класифицира договор като оперативен лизинг или финансов лизинг.

МСФО 16 е задължителен за прилагане за финансовата година, започваща на 1 януари 2019 г., Дружеството не го прилага по-рано.

2.6. Отчетна валута

Съгласно изискванията на българското законодателство счетоводните регистри са изготвени в лева.

Данните във финансовите отчети са в хиляди лева.

Към 31.12.2018 г. фиксингът на някои валути към българския лев е както следва:

Валута	<u>31.12.2018 г.</u>
1 EUR	1.95583 лева

Сделките в чуждестранна валута се отчитат при първоначалното им признаване в отчетната валута на Дружеството по официалния обменен курс за деня на сделката, (обявения фиксинг на Българска народна банка). Приходите и разходите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута в края на периода, са отразени в Отчета за всеобхватния доход.

Отделните елементи на Финансовия отчет на Дружеството са изготвени в хиляди български лева (х.лв.). Това е функционалната валута и валутата на представяне на Дружеството и дейността му в България, функционалната валута за клоновете/мястото на стопанска дейност е RSD-сръбски динари, CZK-чешки крони, MKD-македонски денар, UAH -украински гривни.

Превалутирането от функционална валута към валута на представяне за чуждестранните дейности на дружеството се извършва в съответствие с МСС 21 – Ефекти от промените в обменните курсове /точка 2.23/

2.7. Сравнителна информация

Текущ отчетен период от 01.01.2018 г. до 31.12.2018 г. Предходен отчетен период от 01.01.2017 г. до 31.12.2017 г. Дружеството представя сравнителна информация за една предходна финансова година. Ефектите от корекциите в резултат на първоначалното прилагане на МСФО 9 и МСФО 15 са представени в салдото на неразпределената печалба към началото на периода – 01.01.2018г.

2.8. Консолидиран финансов отчет

Дружеството е в процес на изготвяне на своя /предварителен/ консолидиран финансов отчет, като се очаква той да бъде публикуван до 01.03.2019 г.

Дружеството е избрало да оповестява сегментна информация и доход на акция в своя консолидиран финансов отчет.

2.9. Текущи и нетекущи активи и пасиви

2.9.1. Текущи и нетекущи активи

Дружеството класифицира актив като текущ, когато отговаря на някой от следните критерии:

- очаква да реализира актива или възнамерява да го продаде или употреби в своя нормален оперативен цикъл;

- държи актива предимно с цел търгуване;
- очаква да реализира актива в рамките на дванадесет месеца след края на отчетния период; или
- активът е пари или парични еквиваленти (съгласно дефиницията на МСФО 7), освен ако за актива няма ограничение да бъде разменен или използван за уреждане на пасив в продължение най-малко на дванадесет месеца след края на отчетния период.

Актив се класифицира като нетекущ, когато не отговаря на критериите за класифициране като текущ.

2.9.2. Текущи и нетекущи пасиви

Пасив се класифицира като текущ, когато отговаря на някой от следните критерии:

- очаква да уреди пасива в своя нормален оперативен цикъл;
- държи пасива предимно с цел търгуване;
- пасивът следва да бъде уреден в рамките на дванадесет месеца след края на отчетния период; или
- Дружеството няма безусловно право да отсрочва уреждането на пасива за период най-малко дванадесет месеца след края на отчетния период.

Пасив се класифицира като нетекущ ако не отговаря на критериите за класифициране като текущ.

Пасив се класифицира като текущ, когато той следва да се уреди в рамките на дванадесет месеца от края на отчетния период, дори ако, първоначалният срок е бил за период по-дълъг от дванадесет месеца и след края на отчетния период и преди финансовите отчети да са одобрени за публикуване, е сключено споразумение за рефинансиране или за нов погасителен план на дългосрочна база.

2.10. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръжения на дружеството включват активи, които отговарят на критериите на МСС 16 за признаване и имат цена на придобиване равна или по-висока от 700.00 лв. Активи, които имат цена на придобиване по-ниска от посочената се отчитат като текущи разходи за периода на придобиване в съответствие с одобрената счетоводна политика. Всеки имот, машина и съоръжение се оценява при придобиването му по цена на придобиване определена в съответствие с изискванията на МСС 16.

Дружеството е приело политика да отчита всяка позиция на Имотите, машините и съоръженията в съответствие с МСС 16 по цена на придобиване намалена с натрупаната амортизация и натрупана загуба от обезценка.

Първоначално имотите, машините, съоръженията и оборудването се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, включително митата и невъзстановимите данъци върху покупката, както и всички преки разходи за привеждане на актива в работно състояние за предвидената му употреба.

Последващи разходи свързани с отделен имот, машина и съоръжение се отчитат в увеличение на балансовата стойност на актива, ако е спазен принципа на признаване определен в МСС 16 и когато е вероятно предприятието да има икономическа изгода над първоначално оценената стандартна ефективност на съществуващия актив.

Разходите за текущото обслужване на имоти, машини и съоръжения се отчитат в печалба или загуба в момента на извършването им.

Имотите, машините и съоръженията се амортизират по линейния метод за периода на очаквания полезен живот, като амортизируемата им стойност се разпределя системно през него. Начислената амортизация се признава за разход, а с нея се намалява балансовата стойност на активите. Средният полезен живот в години за основните групи дълготрайни материални активи, е както следва:

Група	Години
Сгради	50
Съоръжения	25
Машини, производствено оборудване и апаратура	от 20 до 30
Транспортни средства без автомобили	15
Автомобили	от 7 до 10
Всички останали амортизируеми активи	7

Начисляването на разходи за амортизация започва от момента, в който имотите, машините и съоръженията са налични, на мястото и в състоянието, необходими за експлоатацията им по начина предвиден от ръководството.

Амортизацията на активите се преустановява на по-ранната от двете дати:

- датата, на която са класифицирани като държани за продажба съгласно МСФО 5; и
- датата на отписване на активите.

Амортизацията не се преустановява в периоди на престои или изваждане от активна употреба.

Остатъчната стойност и полезният живот на активите се преразглеждат при приключването на всяка финансова година и ако очакванията се различават от предишните приблизителни оценки, промените се отчитат перспективно, като промяна в счетоводните приблизителни оценки, в съответствие с МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки.

Балансовата стойност на даден имот, машина и съоръжение се отписва при продажба на актива или когато не се очакват никакви други икономически изгоди от използването на актива или при освобождаване от актива.

Когато в хода на обичайната си дейност Дружеството рутинно продава имоти, машини и съоръжения, които е държало за отдаване под наем, прехвърля тези активи в материалните запаси по тяхната балансова стойност, когато престанат да бъдат отдавани под наем и станат държани за продажба. В тези случаи и за активи, държани за продажба в обичайния ход на дейността, МСФО 5 не се прилага. Постъпленията от продажбата на такива активи се признават като приходи, в съответствие с МСФО 15 – Приходи от договори с клиенти, в момента, в който клиентът получава контрол върху тях, съответно дадено задължение за изпълнение бъде удовлетворено.

Печалбата или загубата, възникваща от отписването на имот, машина и съоръжение се включват в печалбата или загубата, когато активът се отпише, освен ако МСС 17 не изисква друго при продажба и обратен лизинг. Печалбите или загубите, възникващи при отписване на имот, машина или съоръжение се определят като разлика между нетните постъпления от продажбата, ако има такива и балансовата стойност на актива. Резултатът се представя нетно в статия Други приходи в Отчета за доходите.

В състава на Имотите, машините и съоръжения се представят капитализираните разходи за придобиване на такива активи, както и предоставените аванси в тази връзка.

2.11. Инвестиционни имоти

Като инвестиционни имоти съгласно МСС 40 се отчитат земи и /или сгради, и/или части от сгради, които се държат по-скоро с цел получаване на приходи от наем или за увеличаване стойността на капитала или за двете. Имот, който се изгражда или разработва за бъдещо използване като инвестиционен имот също се отчита като такъв.

Инвестиционен имот се признава като актив само, когато е вероятно приписваните му бъдещи икономически изгоди да се получат и цената му на придобиване може да се оцени достоверно.

Прехвърляния от или към инвестиционен имот се правят, само когато има промяна в използването, доказана чрез:

- започване на ползване от страна на собственика - за прехвърляне от инвестиционен имот в ползван от собственика имот;
- започване на разработване с цел продажба - за прехвърляне от инвестиционен имот в материални запаси;
- край на ползването от собственика - за прехвърляне от ползван от собственика имот в инвестиционен имот; или
- започване на оперативен лизинг към друга страна - за прехвърляне от материален запас в инвестиционен имот;

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по цена на придобиване, която включва и разходите по сделката за придобиване съгласно МСС 40.

След първоначалното признаване инвестиционните имоти се отчитат по модела на цената на придобиване – по цена на придобиване, намалена с всички натрупани амортизации и загуби от обезценка, в съответствие с всички изискванията на МСС 16 относно този модел.

Инвестиционните имоти се амортизират по линейния метод за периода на очаквания полезен живот, като амортизируемата им стойност се разпределя системно през него. Начислената амортизация се признава за разход, а с нея се намалява балансовата им стойност. Средният полезен живот в години за инвестиционните имоти, е:

Група	Години
Сгради	50

Инвестиционните имоти се отписват, при освобождаване /продажба или при встъпване във финансов лизинг/ или когато трайно се извадят от употреба и от тяхното освобождаване не се очаква никаква бъдеща икономическа изгода. Постъпленията от продажбата на такива активи се признават като приходи, в съответствие с МСФО 15 – Приходи от договори с клиенти, в момента, в който клиентът получава контрол върху тях, съответно дадено задължение за изпълнение бъде удовлетворено. МСС 17 се прилага при освобождаване чрез встъпване във финансов лизинг или при продажба с обратен лизинг.

Печалбите и загубите от изваждане от употреба или освобождаване от инвестиционен имот, се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването и балансовата сума на актива и се признават в печалбата или загубата за периода и се представят нетно в статия Други доходи в Отчета за доходите, освен ако МСС 17 не изисква друго, при продажба с обратен лизинг.

2.12. Нематериални активи

Дружеството отчита разграничимите непарични активи без физическа субстанция като нематериални активи, когато отговарят на определението на нематериален актив и критериите за признаване, формулирани в МСС 38.

Нематериален актив се признава, ако е вероятно, че се ще получат очакваните бъдещи икономически ползи, които са свързани с актив и стойността на актива може да бъде определена надеждно.

Първоначално нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване.

Цената на придобиване на отделно придобит нематериален актив се определя съгласно МСС 38 и включва покупната цена, вносните мита и невъзстановимите данъци върху покупката, търговските отстъпки и рибати се приспадат, както и всякакви свързани разходи за подготовката на актива за неговото очаквано използване.

Цената на придобиване на вътрешносъздаден нематериален актив съгласно МСС 38 е неговата себестойност включваща сумата на разходите, направени от датата, на която нематериалният актив е отговорил за първи път на критериите за признаване.

Нематериалните активи се отчитат след придобиването по цена на придобиване намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка.

Дружеството оценява дали полезният живот на нематериален актив е ограничен или неограничен и ако е ограничен, продължителността на, или броя на производствените или сходни единици, съставляващи този полезен живот.

Нематериален актив се разглежда, като имащ неограничен полезен живот когато, на базата на анализ на съответните фактори, не съществува предвидимо ограничение за периода, през който се очаква активът да генерира нетни парични потоци за предприятието, като нематериалните активи с неограничен полезен живот не се амортизират, а тези с ограничен полезен живот се амортизират.

Нематериалните активи, които подлежат на амортизация, се амортизират по линейния метод за периода на очаквания полезен живот, като амортизируемата им стойност се разпределя системно през него. Начислената амортизация се признава за разход, а с нея се намалява балансовата им стойност. Средният полезен живот в години за основните групи дълготрайни материални активи, е както следва:

Група	Години
Компютри, периферни устройства, софтуер	5
Всички останали амортизируеми активи	7
Активи с ограничен срок на ползване	по договор

Амортизацията започва, когато активът е на разположение за ползване, т.е. когато той е на мястото и в състоянието, необходимо за способността му да работи по начин, очакван от ръководството.

Амортизацията се прекратява на по-ранната от:

- датата, на която активът е класифициран като държан за продажба (или включен в групата за освобождаване, която е държана за продажба) в съответствие с МСФО 5; и
- датата, на която активът е отписан.

Нематериалните активи се отписват, при освобождаване / продажба или когато трайно се извадят от употреба и от тяхното освобождаване не се очаква никаква бъдеща икономическа изгода. Постъпленията от продажбата на такива активи се признават като приходи, в съответствие с МСФО 15 – Приходи от договори с клиенти, в момента, в който клиентът получава контрол върху тях, съответно дадено задължение за изпълнение бъде удовлетворено. МСС 17 се прилага при освобождаване чрез встъпване във финансов лизинг или при продажба с обратен лизинг.

Печалбите и загубите от изваждане от употреба или освобождаване от нематериален актив, се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването и балансовата сума на актива и се признават в печалбата или загубата за периода и се представят нетно в статия Друпи доходи в Отчета за доходите, освен ако МСС 17 не изисква друго, при продажба с обратен лизинг.

2.13. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на Дружеството. Контролът на Дружеството върху тях се изразява във възможността му да ръководи и определя финансовата и оперативната им политика, така че да се извличат изгоди в резултат на тяхната дейността.

В индивидуалния финансов отчет на Дружеството, инвестициите в дъщерни предприятия са представени по цена на придобиване (себестойност), намалена със загубите от обезценки. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за доходите.

Придобиванията и продажбите /освобождането/ на инвестиции в дъщерни дружества се отчитат по “датата на сключване” на сделката.

Дружеството признава дивидент от дъщерно предприятие в печалбата или загубата в своите индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото му да получи дивидента. Получени разпределения, надвишаващи тези печалби, се разглеждат като възстановяване на инвестицията и се признават като намаление на цената на придобиване /себестойността/ на инвестицията.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контролът върху стопанските изгоди от инвестициите. Нетният доход от освобождането, представляващ разликата между постъпленията, ако има такива, и себестойността на инвестициите, се представя в статии Финансови приходи или съответно Финансови разходи в Отчета за доходите.

В случай, че дружеството запази участие в дадено предприятие, което следва да бъде признато, то се класифицира като асоциирано или в съответствие с МСФО 9, съобразно обстоятелствата. Балансовата стойност към датата на загуба на контрол се приема, съответно, за цена на придобиване при първоначалната оценка на инвестицията в асоциирано предприятие или се коригира до справедливата стойност, ако се налага, при признаването на неконтролиращото участие.

2.14. Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия

Асоциирани са тези предприятия, върху които Дружеството е в състояние да оказва значително влияние, но които не са нито дъщерни предприятия, нито съвместни предприятия.

В индивидуалния финансов отчет на Дружеството, инвестициите в асоциирани предприятия са представени по цена на придобиване (себестойност), намалена със загубите от обезценки.

Съвместно предприятие е договорно споразумение, по силата на което Дружеството и други независими страни се заемат със стопанска дейност, която подлежи на съвместен контрол и страните притежаващи съвместен контрол върху предприятието имат право на нетните активи на предприятието.

В индивидуалния финансов отчет на Дружеството, инвестициите в съвместни предприятия са представени по цена на придобиване (себестойност), намалена със загубите от обезценки.

Дружеството признава дивидент от асоциирано или съвместно предприятие в печалбата или загубата в своите индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото му за получаване на въпросния.

Инвестициите се отписват, когато се загуби значителното влияние или съвместният контрол, съответно върху асоциираните или смесените предприятия. Доходите от освобождаването, включващи нетния резултат между полученото възнаграждение от него, ако има такова, и стойността на инвестицията, се представя в статия Финансовите приходи/разходи в Отчета за доходите.

Инвестициите, които не са класифицирани като дъщерни, асоциирани или смесени предприятия се отчитат по справедлива стойност класифицирани като финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, съгласно изискванията и изключенията в МСФО 9, относно класификацията на капиталови инструменти.

Инвестиции, които са класифицирани в съответствие МСФО 5 като държани за продажба/или са включени в група за изваждане от употреба, която е класифицирана като държана за продажба/ се отчитат в съответствие с този МСФО.

2.15. Обезценка на дълготрайни активи

Съгласно изискванията на МСС 36, към края на отчетния период се прави преценка дали съществуват индикации, че стойността на даден дълготраен актив от състава на Имотите, машините и съоръженията, Инвестиционните имоти, Нематериалните активи и Инвестициите в дъщерни, асоциирани, и смесени предприятия е обезценена. В случай на такива индикации се изчислява възстановимата стойност на актива и се определя загубата от обезценка.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност надхвърля възстановимата. Възстановимата стойност е по-високата от нетната продажна стойност и стойността в употреба.

За целите на определяне на обезценката, активите на Дружеството са групирани на най-малката разграничима група активи, за които могат да бъдат разграничени парични потоци – единица генерираща парични потоци.

2.16. Материални запаси

Материални запаси са активи:

- държани за продажба в обичайния ход на стопанската дейност /стоки, продукция/;
- намиращи се в процес на производство за такава продажба /незавършено производство/;
- материални запаси, които се изразходват в производствения процес или при предоставяне на услуги /материали, суровини/.

Себестойността на материалните запаси представлява сумата от всички разходи по закупуването, преработката, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до настоящото им състояние и местоположение.

Разходите по закупуване на материалните запаси включват покупната цена, вносните мита и други невъзстановими данъци, транспортните разходи и др., които директно могат да се отнесат към придобиването на стоките, материалите и услугите. Търговските отстъпки работи и др. подобни компоненти се приспадат при определяне на покупната стойност.

Дотолкова, доколкото при предоставянето на услуги се ползват материални запаси, то те се включват в себестойността на услугите. Себестойността се състои главно от разходите за труд и другите разходи за персонала, зает в предоставянето на услугата, включително служителите, изпълняващи надзорна дейност, и съответната част от общите разходи за тях. Трудът и други разходи, свързани с продажбите и общия административен персонал, не се включват, а се признават за разходи в периода, в който са възникнали.

Материалните запаси се представят по по-ниската от цена на придобиване и нетната реализируема стойност. Нетната реализируема стойност представлява предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително оценените разходи по завършване на производствения цикъл и тези, които са необходими за осъществяване на продажбата.

Загуба от обезценка се признава винаги в случай, че балансовата стойност на даден материален запас превишава неговата възстановима стойност. Загубите от обезценка се признават в Отчета за доходите. Разходът при потребление/отписване се определя по метода „среднопретеглена” стойност.

Някои материални запаси могат да бъдат отнесени по сметките на други активи, като например материални запаси, които се използват като компонент на създадените от самото предприятие собствени имоти, съоръжения и оборудване. Материалните запаси, отнесени към друг актив, се признават за разход в продължение полезния живот на актива.

2.17. Активи, държани за продажба

Като активи държани за продажба съгласно МСФО 5 се класифицират нетекущи активи, чиято балансова стойност ще бъде възстановена по-скоро чрез сделка за продажба отколкото чрез продължаваща употреба.

Активите държани за продажба се оценяват по по-ниската от балансовата им стойност и справедливата им стойност намалена с разходите за продажбата.

Загуба от обезценка се признава при всяко първоначално или последващо намаление на стойността на активи държани за продажба.

Печалба от последващо увеличение на справедливи стойности, намалени с разходите за продажба на активи държани за продажба се признава до размера на обезценката на съответния актив начислена преди това, съгласно МСС 36 и МСФО 5.

2.18. Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда финансов актив за Дружеството и финансов пасив, или инструмент на собствения капитал за друго предприятие, или обратно.

Финансов актив е всеки актив, който е представлява: парични средства, капиталов инструмент на друго предприятие, договорно право да се получат или разменят при потенциално благоприятни условия парични средства или финансови инструменти с друго предприятие, както и договор, който ще бъде уреден с инструменти на собствения капитал на Дружеството и е недериватив, при който то може или ще получи променлив брой от своите капиталови инструменти, или дериватив,

който може или ще бъде уреден, чрез размяна на фиксирана сума парични средства или друг финансов активи, срещу фиксиран брой собствени капиталови инструменти.

Финансов пасив е всеки пасив, които представлява: договорно право да се предоставят или разменят при потенциално неблагоприятни условия парични средства или финансови инструменти с друго предприятие, както и договор, който ще бъде уреден с инструменти на собствения капитал на издателя и е недериватив, при който Дружеството може или ще получи променлив брой от капиталовите инструменти на предприятието, или дериватив, който може или ще бъде уреден, по начин, различен от размяна на фиксирана сума парични средства или друг финансов активи, срещу фиксиран брой капиталови инструменти на предприятието.

2.18.1. Финансови активи

2.18.1.1. Признание и класификация на финансовите активи

Дружеството признава финансов актив в своите финансови отчети, когато стане страна по договорните условия на финансовия инструмент.

Дружеството класифицира финансовите активи, съобразно последващото им оценяване в категории: „финансови активи, оценявани по амортизирана стойност“, „финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, или „финансови активи, оценявани по справедлива стойност пред печалба или загуба“, както това е уместно, съгласно договорните условия по инструментите и установените бизнес модели в Дружеството, в съответствие с МСФО 9. Класификацията е в зависимост от същността и предназначението на финансовите активи към датата на тяхното придобиване.

При обичайните покупки и продажби, финансовите инструменти се признават и отписват на база „дата на сделката“. Дружеството прилага метода последователно по отношение на всички сделки с финансови активи по всяка категория, като за целта са определени две допълнителни категории: „финансови активи, определени като оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“, отделно от тези, за които задължително се прилага този подход, както и „инвестиции в капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, отчетени чрез право на избор“, отделно от тези, които задължително се оценяват по този модел.

2.18.1.2. Първоначално оценяване

Първоначално всички финансови активи, с изключение на търговските вземания, се оценяват по тяхната справедлива стойност, плюс преките разходи по транзакцията, в случай, че не се отчитат по справедлива стойност в печалбата и загубата, когато се признават първоначално нето от разходите по сделката. Търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране и за които Дружеството прилага практически целесъобразната мярка по МСФО 15 в това отношение, се оценяват първоначално по съответната цената на сделката, в съответствие с МСФО 15. За всички други финансови активи, придобити при пазарни условия, Дружеството също приема за най-добро доказателство относно справедливата им стойност, при първоначално признаване, съответната цена на сделката. При разлика между двете стойности, инструментите с котираны цени или релевантни наблюдаеми данни се отчитат по справедлива стойност, като разликата до цената на сделката се признава в печалба или загуба, а във всички останали по справедлива стойност, коригирана, за да се разсрочи разликата, която се признава до степента на промяна в даден фактор, който биха взели предвид участниците в пазара.

2.18.1.3. Последващо оценяване и представяне

За целите на последващото оценяване и представяне финансовите активи се класифицират в една от следните три категории: „финансови активи, оценявани по амортизирана стойност“, „финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, или „финансови активи, оценявани по справедлива стойност пред печалба или загуба“.

i. Финансови активи по амортизирана стойност

Дружеството оценява финансовите си активи по амортизирана стойност, когато те се държат в рамките на бизнес модел, чиято основната цел е да се събират договорните парични потоци, които включват плащания единствено на главница и лихва.

Тези финансови активи включват: парични средства и парични еквиваленти, търговски вземания, вземания по предоставени заеми, вземания, придобити, чрез цесии, търговски вземания и други вземания, при които дружеството е станало страна по договор или споразумение и които следва да бъдат уредени в нетно парични средства. Тази категория е с най-съществен дял за финансовите инструменти на Дружеството и за него като цяло.

Последващото оценяване се извършва, по метода на „ефективната лихва“, чрез който приходите от лихви се изчисляват, като ефективният лихвен процент се прилага към brutната балансова стойност на инструментите. За закупени или създадени активи, с първоначална кредитна обезценка и такива с призната впоследствие кредитна обезценка, се прилага, съответно, коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент и ефективния лихвен процент, но по амортизираната стойност на актива.

За просрочените търговски и други вземания до 3 месеца лихви не се начисляват. Финансовите активи в тази категория се подлагат на преглед за обезценка към датата на всеки финансов отчет на Дружеството, като промените се отразяват в печалбата или загубата.

ii. Финансови активи отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Дружеството оценява финансовите си активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, когато те се държат в рамките на бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорните парични потоци, състоящи се единствено от плащания на главници и лихви, така и продажба на тези финансови активи.

Дружеството прилага изключенията в МССФО 9 по отношение на капиталови инструменти, които не са държани за търгуване, но които иначе биха били оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, като за конкретни инвестиции в такива инструменти прави неотменим избор, при признаването им, да бъдат отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. Такива финансови активи се представят в пояснителните приложения към финансовия отчет отделно от другите инструменти, които задължително се оценяват по този модел.

Финансовите активи в тази категория включват: капиталови инструменти, представляващи малцинствени дялове, които не са държани за търгуване и за които Дружеството е направило неотменим избор при тяхното признаване да се отчитат последващо по справедлива стойност, през друг всеобхватен доход.

Последващото оценяване на тази категория инструменти се извършва по справедлива стойност, като промените се признават в друг всеобхватен доход. Справедливите стойности се определят въз

основа на котираны цени на активен пазар, а когато няма такъв на база техники за оценяване, обикновено анализ на дисконтираните парични потоци. При липса на котираны цени относно капиталовы инструменти, класифицираны за отчитане по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, за определяне на справедливата им стойност се ползва цената на придобиване, когато това е уместно съгласно МСФО 9, обикновено – липсва актуална информация и/или са налице широк обхват възможны оценки, при определены обстоятелства.

Финансовыте активи в тази категория, държаны с цел, както събиране на договорныте паричны потоци, включващы единствено плащания на главницы и лихвы, така и продажба им, подлежат на преглед за обезценка към всекы финансов отчет на Дружеството. Разликыте се признават в печалба или загуба, като корективът за обезценка се представя в друг всеобхватен доход, без да се намалява стойността на активыте в Отчета за финансовото състояние.

iii. Финансовы активи по справедлива стойност през печалбата или загубата

Дружеството оценява всекы останалы финансовы активи, различни от тези, които са определены като оценяваны по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, по справедлива стойност през печалбата и загубата.

В случай, че по този начин се елиминирала или намалява значително несъответствието в оценяването или признаването на даден финансов актив, което би произтекло от признаване на резултаты и промены въз основа на различни базы, Дружеството може да приложи изключенията, съгласно МСФО 9 и при първоначално признаване да неотменимо да определи финансов актив, като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загуба, вкл. договоры за доставка на нефинансова позиция. Такыва финансовы активи се представят в пояснителныте приложения към финансовы отчет отделно от другыте инструменти, за които задължително се прилага този подход на оценяване.

Финансовыте активи в тази категория включват: капиталовы и дълговы инструменти на предприятия емитенты, търгуваны на активен пазар.

Финансовыте активи в тази категория се представят по справедлива стойност в Отчета за финансовото състояние, като променыте се променыте се признават в печалба или загуба.

iv. Състав на финансовыте активи

Финансовыте активи на дружеството към края на отчетныя период включват:

- паричны средства и предоставены заемы, вземания по песии, търговскы и други вземания, определены като „финансовы активи, отчитаны по амортизирана стойност“; и
- капиталовы инструменти, определены като „финансовы активи, отчитаны по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“.

2.18.1.4. Обезценка на финансовы инструменти

Дружеството изчислява и признава загубы за очакваны кредитны загубы и кредитны обезценкы за финансовы активи, оценяваны по амортизирана стойност, дълговы инструменти, отчитаны по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, активы по договоры с клиенты и договоры за финансова гаранция.

Дружеството признава като печалба или загуба от обезценка размера на очакваните кредитни загуби (ОКЗ) или обратното им проявление. ОКЗ са настоящата стойност на паричния недостиг за очаквания срок на инструмента, което е разликата между паричните потоци, дължими на предприятието по договор и паричните потоци, които предприятието очаква да получи, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент, негова приблизителна стойност или с текущия лихвен процент, както е уместно, съответно, спрямо условията и вида на инструмента. Очакваните парични потоци включват и паричните потоци, които предприятието очаква да получи от обезпечението или в резултат на други кредитни подобрения, неразделна част от договора.

Обезценката и загубите по финансовите инструменти се разглеждат на три етапа – на първите два като очаквани кредитни загуби за загуби, които могат да възникнат в резултат на неизпълнение, а на третия като кредитна обезценка (загуба), вече въз основа на доказателства за това, в резултат на потенциално или фактическо неизпълнение по инструментите.

Очакваните кредитни загуби за експозиции, за които не е налице значително повишение на кредитния риск спрямо първоначалното признаване, се признават за кредитни загуби, които е възможно да възникнат в резултат на събития по неизпълнение през следващите 12 месеца. За кредитни експозиции, за които е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, очакваните кредитни загуби се признават по отношение на загуби, които е възможно да възникнат през целия срок на инструмента.

Към датата на всеки финансов отчет Дружеството определя дали кредитният риск по финансовите инструменти се променил значително спрямо първоначалното признаване, като използва цялата разумна и аргументирана информация, която е достъпна без извършване на излишни разходи или усилия. При тази оценка, Дружеството преразглежда създадения вътрешен кредитен рейтинг на длъжника, движението и/или реструктуриранията по този или други инструменти на длъжника, както и обективни външни фактори, които, по преценка на Дружеството, могат да имат отражение върху вземанията на индивидуално или колективно ниво. В допълнение се преценява дали съществува значително увеличение на кредитния риск, когато плащанията по договора са в просрочие над 30 дни.

Дружеството приема даден финансов инструмент за такъв в неизпълнение, когато договорните плащания са в просрочие над 90 дни. В определени случаи, обаче, даден финансов актив може да се разглежда като такъв в неизпълнение, когато вътрешна или външна информация предоставя индикация, че е малко вероятно Дружеството да получи пълния размер на неиздължените суми по договора, преди да се вземат под внимание каквито и да било кредитни подобрения, държани от него. Финансови активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора.

По отношение на търговските вземания, активите по договори, произтичащи от сделки в обхвата на МСФО 15, които не съдържат съществен компонент на финансиране и за които се прилага практически целесъобразната мярка по МСФО 15 в това отношение, Дружеството прилага опростен подход, в съответствие с МСФО 9, като признава провизия за загуба въз основа на ОКЗ за целия срок на инструмента към всяка отчетна дата. За целта е приложена практически целесъобразна мярка по МСФО 9 и е създадена матрица на провизиите, чрез която се изчисляват очакваните кредитни загуби по търговски вземания и активи по договори с клиенти. Вземанията се категоризират по просрочие и се групират по вид и клиентски сегменти с различни модели на кредитни загуби.

За изходни данни относно търговските вземания активите по договори с клиенти, Дружеството използва натрупания си опит в областта на кредитните загуби по такива инструменти, за да оцени очакваните кредитни загуби. Ползваните исторически данни са за периоди от 3 до 5 години назад, групирани по вида и съответните модели на клиентски сегменти, и коригирани с прогнозни фактори за икономическата среда.

Търговските вземания и активите по договори с клиенти не са лихвоносни и обичайно се уреждат, съответно: между 60 и 180 дни и между 180 и 360 дни. Дружеството счита дадено търговско вземане или актив по договор с клиент за такива в неизпълнение, когато са в просрочие, съответно: над 360 дни и над 540 дни. В определени случаи, обаче, дадено вземане или актив по договор може да се разглеждат като такива в неизпълнение, когато вътрешна или външна информация предоставя индикация, че е малко вероятно Дружеството да получи пълния размер на договорните суми. В допълнение Дружеството взема предвид цялата разумна и аргументирана информация, която е достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, с което да се елиминира възможността за недостоверно представяне на кредитния риск на индивидуално и колективно ниво.

Печалбите (обратно проявление) и загубите от обезценки, включващи провизиите за очаквани кредитни загуби и кредитни обезценки се признават в печалбата или загубата, като корективът за обезценка на дългови инструменти, отчитани по ССАВД, се представя в друг всеобхватен доход и не намалява балансовата стойност на инструмента.

2.18.1.5. Отписване, печалби и загуби

Финансовите активи се отписват, когато правата за получаване на парични потоци са изтекли или когато са били прехвърлени, като Дружеството е прехвърлило в значителна степен всички ползи и рискове, свързани със собствеността, за което се прави оценка.

Когато Дружеството запази правата за получаване на паричните потоци от финансовия актив, но поеме задължение за плащане на паричните потоци без съществено закъснение към крайни получатели, финансовият актив се отписва, при условие, че Дружеството няма задължение да плати на крайните получатели, без да са събрани еквивалентните суми и не може да се разпорежда с първоначалния актив, освен като обезпечение в тяхна полза по това задължение.

Когато Дружеството нито прехвърли, нито запази по същество всички рискове и ползи от собствеността върху финансов актив, преценява дали е запазен контролът върху него. В случай, че контролът не е запазен, активът се отписва и се признават всякакви права и задължения, които са създадени или запазени при прехвърлянето, ако контролът е запазен, финансовият актив се признава до степента на продължаващото участие.

Резултатът от отписването на финансов актив, представляващ разликата между полученото възнаграждение и балансовата му стойност към датата на отписване, се признава нетно в печалбата или загубата в статия Финансови приходи/разходи в Отчета за доходите.

При отписване на финансови активи, оценявани по справедлива стойност, през друг всеобхватен доход, за които задължително се прилага този модел, кумулативните печалби или загуби по тях, признати преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицират в печалбата или загубата. При отписване на активи, които са определени като оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, кумулативни печалби и загуби по тях се прехвърлят в неразпределената печалба, в рамките на собствения капитал.

Дружеството признава дивидент от по финансовите активи в печалбата или загубата в своите финансови отчети, когато бъде установено правото му да получи дивидента, има вероятност да получи изгоди, свързани с дивидента, а размерът му може да бъде надеждно оценен.

2.18.2. Финансови пасиви

2.18.2.1. Признаване и класификация

Дружеството признава финансов пасив в своите финансови отчети, когато стане страна по договорните условия на финансовия инструмент.

Дружеството класифицира финансовите пасиви, съобразно последващото им оценяване в следните категории: „финансови пасиви, оценявани впоследствие по амортизирана стойност“, „договори за финансова гаранция“, „финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност през печалба или загубата“, „пасиви, в резултат на отписване на финансов актив, което не отговаря на условията или при подхода на продължаващо участие“ и „ангажименти за отпускане кредит с лихвен процент под пазарния“.

2.18.2.2. Първоначално оценяване

Първоначално всички финансови пасиви се оценяват по тяхната справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, в случай, че не се отчитат по справедлива стойност в печалбата и загубата, когато се признават първоначално по нея. За всички финансови пасиви, придобити при пазарни условия, Дружеството приема за най-добро доказателство относно справедливата им стойност, при първоначално признаване, съответната цена на сделката. При разлика между двете стойности, инструментите с котирани цени или релевантни наблюдаеми данни се отчитат по справедлива стойност, като разликата до цената на сделката се признава в печалба или загуба, а във всички останали по справедлива стойност, коригирана, за да се разсрочи разликата, която се признава до степента на промяна в даден фактор, който биха взели предвид участниците в пазара.

2.18.2.3. Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване и представяне финансовите пасиви се класифицират в една от следните пет категории: „финансови пасиви, оценявани впоследствие по амортизирана стойност“, „договори за финансова гаранция“, „финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност през печалба или загубата“, „пасиви, в резултат на отписване на финансов актив, което не отговаря на условията или при подхода на продължаващо участие“ и „ангажименти за отпускане кредит с лихвен процент под пазарния“.

i. Финансови пасиви по амортизирана стойност

Дружеството оценява финансовите пасиви по амортизирана стойност, когато те не попадат задължително в обхвата на някоя от другите категории, в съответствие с МСФО 9, както и когато Дружеството не прилага изключението, с което неотменимо да определи финансов пасив при първоначално признаване като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загубата, при определените за това условия, съгласно МСФО 9.

Категория „финансови пасиви, отчитани по амортизируема стойност“ включва получени заеми, търговски задължения и други задължения, при които дружеството е станало страна по договор

или споразумение и които следва да бъдат уредени в нетно парични средства. Тази категория е с най-съществен дял за финансовите инструменти на Дружеството и за него като цяло.

Последващото оценяване се извършва, по метода на „ефективната лихва“. Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание каквито и да било отбивни или премии при придобиването, както и такси или разходи, които представляват неразделна част от ефективния лихвен процент.

ii. Договори за финансова гаранция

Дружеството оценява финансовите пасиви като договори за финансова гаранция, когато те отговарят на условията за това, а именно: когато Дружеството е поело задължение да извършва плащания по даден финансов инструмент единствено в случай на неизпълнение от страна на длъжника в съответствие с условията по гарантирания инструмент.

Категория „договори за финансова гаранция“ включва: подписани гаранционни споразумения с банки по кредити, отпуснати на свързани лица, авалирани записи на заповед.

Последващо, договорите за финансова гаранция се оценяват по по-високата от стойността на коректива за загуби, определена аналогично на финансов актив, отчитан по амортизирана стойност, в съответствие с раздел 2.18.1.4 Обезценка на финансови инструменти или първоначално признатата стойност намалена, когато е уместно, с кумулативната стойност на приходите, признати в съответствие с МСФО 15.

iii. Финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност, през печалбата или загубата

Финансовите пасиви по справедлива стойност в печалбата или загубата включват финансови пасиви, държани за търговия, и финансови пасиви, определени при първоначалното признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата. Финансовите пасиви се класифицират като държани за търговия, ако са придобити с цел повторна покупка в близко бъдеще. Финансови пасиви, определени при първоначално признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, се определят като такива към датата на първоначално признаване, само ако са изпълнени критериите на МСФО 9.

iv. Пасиви, в резултат на отписване на финансов актив, което не отговаря на условията или при подхода на продължавашо участие

Дружеството отчита финансови пасиви в тази категория, когато дадено прехвърляне на финансов актив не води до отписване, или когато нито прехвърля, нито запазва по същество всички рискове и изгоди от собствеността и е приложен подходът за продължавашо участие.

Дружеството оценява финансовите пасиви в тази категория по стойността на полученото възнаграждение, когато финансовият актив не е отписан и по амортизираната, или справедлива стойност на правата и задълженията, спрямо това как се оценява финансовият актив с продължавашо участие, когато този подход е приложен.

v. *Ангажменти за отпускане на кредити с лихвен процент под пазарния*

Дружеството оценява финансовите пасиви като ангажменти за отпускане кредит с лихвен процент под пазарния, когато те отговарят на условията за това – то да е поело ангажимент за такъв инструмент.

Последващо, ангажменти за отпускане кредит с лихвен процент под пазарния се оценяват по по-високата от стойността на коректива за загуби, определена аналогично на финансов актив, отчитан по амортизирана стойност, в съответствие с раздел 2.18.1.4. Обезценка на финансови инструменти или първоначално признатата стойност намалена, когато е уместно, с кумулативната стойност на приходите, признати в съответствие с МСФО 15.

vi. *Състав на финансовите пасиви*

Финансовите пасиви на дружеството към края на отчетния период включват:

- получени заеми, търговски и други задължения отчитани по амортизирана стойност; и
- договори за финансова гаранция, издадени за свързани лица в полза на търговски банки.

2.18.2.4. *Отписване, печалби и загуби*

Финансов пасив се отписва, когато задължението бъде погасено, или прекратено, или изтече. Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитодател при свършено различни условия, или условията на съществуващ пасив бъдат съществено променени, тази размяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов.

Разликата между балансовата стойност на финансов пасив, който е бил уреден или прехвърлен на друго лице, и платеното възнаграждение, включително всякакви прехвърлени непарични активи или поети пасиви, се признава в печалбата или загубата.

2.19. *Парични средства*

Паричните средства включват парични средства в брой и безсрочни депозити, съответно в лева и във валута.

Паричните еквиваленти са краткосрочни, високоликвидни инвестиции, които са лесно обръщаеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността им.

Предприятието е приело политика да отчита в състава на паричните си средства краткосрочни депозити – до 3 месеца. В състава на паричните средства в отчета за финансовото състояние са представени и начислените и неполучени лихви по същите депозити към края на отчетния период.

В допълнение се представя равнение между салдата на в Отчета за финансово състояние и Отчета за паричния поток в пояснителните сведения към Финансовия отчет.

2.20. *Капитал и резерви*

Собственият капитал на Дружеството се състои от основен капитал, премии от емисии, резерви от преизчисления на чуждестранни дейности, общи и други резерви и финансов резултат.

2.20.1. Основен капитал

Основния капитал на Дружеството включва:

- Регистриран капитал – представен по номинална стойност съгласно съдебно решение за регистрация на Трейс Груп Холд АД, разпределен в 24 200 000 акции с номинал 1 лева всяка; и
- Изкупени собствени акции – представени по цена на придобиване.

Ако Дружеството придобие повторно свои инструменти на собствения капитал, тези инструменти (изкупени собствени акции) се приспадат от собствения капитал. Не се признава нито печалба, нито загуба от покупката, продажбата, емитирането или обезсилването на инструменти на собствения капитал на Трейс Груп Холд АД. Платеното или полученото възнаграждение се признава директно в собствения капитал.

При издаването или придобиването на свои инструменти на собствения капитал Дружеството прави различни разходи. Тези разходи обичайно включват регистрация и други законови такси, изплатени суми на правни, счетоводни и други професионални консултанти и други подобни. При капиталова сделка разходите по сделката се отчитат счетоводно като намаление на собствения капитал (нетно от всички свързани преференции за данък върху доходите) до степента, в която са допълнителни разходи, пряко свързани с капиталова сделка, които в противен случай биха били избегнати. Разходите по капиталова сделка, която е изоставена, се признават като разход.

2.20.2. Премии от емисии

Премиите от емисии са формирани при първичното публично предлагане на акции на Дружеството през 2007 г., като разлика между емисионната и номиналната стойност, намалени с разходите по обратно изкупените акции в последващи периоди.

2.20.3. Преизчисления на чуждестранни дейности

Дружеството има учредени и регистрирани клонове в Сърбия, Чехия, Македония и Украйна, чиито финансово състояние и резултати от дейността се представят във финансовия отчет, чрез преизчисление от функционална валута към валута на представяне. За функционална валута на клоновете е определена местната за тях валута, доколкото тя съвпада с основната им икономическа среда, в която функционират генерират паричните потоци от дейността си със значителна степен на автономност.

Формираните разлики са в резултат на преизчисляването на приходите и разходите по средните обменни курсове за периода, а на активите и пасивите по заключителния курс за периода, както и от преизчисляването на началните нетни активи по курс, който е различен от предишния заключителен курс.

2.20.4. Общи и други резерви

Общите резерви са образувани от разпределение на печалба съгласно изискванията на Търговския закон на Република България и учредителния акт на Трейс Груп Холд АД, а другите резерви са формирани по решение на Общото събрание на акционерите.

2.20.5. Финансов резултат

Финансовият резултат включва натрупани печалби и загуби от предходни години, за чиято сметка се отразяват корекции на грешки, промени в счетоводна политика или при преминаване към нов счетоводен стандарт, когато това е изрично разрешено (виж 2.4), както и печалба или загуба за периода.

2.21. Доход на акция

Основният доход на акция се изчислява като се раздели нетната печалба или загуба за периода, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор.

Доходи на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

Дружеството представя доход на акция в своите консолидирани финансови отчети.

2.22. Доходи на персонала

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в Дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на действащото осигурително законодателство в България, както и въз основа на разпоредбите на приложимите нормативни изисквания, по отношение на трудовите и осигурителни отношения, в съответните страни, в които Дружеството има назначен персонал.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за пенсионното, здравно и срещу безработица осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават със закон. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено с осигурителния кодекс.

Освен задължителното държавно обществено осигуряване съществуват законово създадени възможности за допълнително доброволно пенсионно и здравно осигуряване в доброволен фонд.

Към Дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Осигурителните и пенсионни схеми /планове/, прилагани от Дружеството в качеството му на работодател, се основават на българското законодателство, както и на местното законодателство в съответните страни, в които то има назначен персонал, и са предварително твърдо определени. По своята същност тези осигуровки представляват „планове с дефинирани вноски“. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фондове, както и в универсални и професионални пенсионни фондове.

Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване. Към дружеството няма създаден и функциониращ частен осигурителен фонд.

2.22.1. Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки, изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени условията за получаване, се признават като разход в отчета за доходите в съответния период, и като текущо задължение в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от дружеството вноски по социалното и здравно осигуряване се признават също като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка и признаване на сумата на разходите по натрупващите се компенсирани отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

2.22.2. Дългосрочни доходи

Съгласно Кодекса на труда Дружеството е задължено да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в Дружеството може да варира между 2 и 6 брутни месечни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват „планове с дефинирани доходи“. Определянето на размера на тези задължения се извършва на базата на актюерска оценка на сегашната им стойност към датата на финансовия отчет.

2.23. Ефекти от промени в обменните курсове

2.23.1. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се вписват първоначално във функционалната валута, като към сумата на чуждестранната валута се прилага централния курс на Българска Народна Банка (БНБ) за съответната валута, към датата на сделката.

Курсовите разлики, възникващи при уреждане на парични позиции или при преизчисляване на паричните позиции на Дружеството по курсове, различни от тези, при които са били преизчислени при първоначалното признаване през периода или в предходни финансови отчети, се признават като печалба или загуба за периода, в който са възникнали, с някои изключения съгласно МСС 21 на курсовите разлики, възникващи по дадена парична позиция, която по същността си представлява част от нетна инвестиция на отчитаща се стопанска единица в чуждестранна дейност .

Когато парична позиция възниква в резултат на сделка с чуждестранна валута и има промяна в обменния курс между датата на сделката и датата на уреждането, се появява курсова разлика. Когато сделката бъде уредена в рамките на същия отчетен период, през който е възникнала, цялата курсова разлика се признава през дадения период. Но когато сделката бъде уредена през следващ

Междинен индивидуален финансов отчет към 31.12.2018г.

отчетен период, курсовата разлика, призната през всеки от междинните периоди до датата на уреждането, се определя от промяната на обменните курсове през всеки период.

Когато печалба или загуба от непарична позиция е отразена директно в собствения капитал, всеки обменен компонент от тази печалба или загуба се признава в друг всеобхватен доход. Когато печалба или загуба от непарична позиция е отразена в печалбата или загубата, всеки обменен компонент от тази печалба или загуба се признава като печалба или загуба.

Когато определени МСФО изискват някои печалби или загуби от активи да се отразяват директно в собствения капитал и когато такъв актив се оценява в чуждестранна валута, МСС 21 изисква преоценената стойност да бъде преизчислена, използвайки курса към датата на определяне на стойността, в резултат на което се получава курсова разлика, която също се признава в друг всеобхватен доход.

Дружеството прави преценка на парични позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период и текущо през отчетния период.

2.23.2. Преизчисляване на чуждестранни дейности

При преизчисляване на чуждестранни дейности се идентифицира функционалната валута на чуждестранна дейност, като за такава се приема валутата на основната икономическа среда, в която функционират и генерират паричните потоци от дейността си със значителна степен на автономност.

При преизчисляване на чуждестранни дейности от функционална валута във валута на представяне:

- активите и пасивите се представят по заключителния курс към датата на финансовия отчет, а
- приходите и разходите по курса към датата на сделката, а когато няма големи колебания се ползва средния курс за периода.

Възникналите разлики в резултат на преизчисляването се признават като компонент на друг всеобхватен доход в Отчета за всеобхватния доход и в статия Резерви от преизчисляване (виж 2.20.3)

2.24. Приходи, други доходи, финансови приходи

Дружеството разглежда и представя получените възнаграждения от клиенти и други сделки в три направления, като приходи възникнали в хода на обичайната дейност (приходи по договори с клиенти), като други доходи, възникнали от дейности, извън основната, нето от свързаните разходи, и като финансови приходи, възникнали във връзка с финансови инструменти и инвестиции, нето от разходите по сделките, когато това се изисква от приложимата счетоводна база.

Дружеството отчита договор с клиент само, ако: той е одобрен от страните, правата на страните по отношение на стоките и услугите, които се прехвърлят, както условията за плащане, са идентифицирани, договорът е с търговска същност и има вероятност Дружеството да получи възнаграждението, на което то очаква да има право.

2.24.1. Приходи по договори с клиенти

Дружеството отчита възнагражденията, като приходи от договори с клиенти, само ако контрагентът по договора е клиент – т.е. страна, която е сключила договор с Дружеството, за да получи стоки или услуги, които са предмет на обичайната му дейност, в замяна на възнаграждение.

Обичайната дейност на Дружеството е свързана със: строителство, ремонт, реконструкция и поддръжка на инфраструктурни и други обекти с всякакво предназначение; продажби на стоки, включващи: строителни материали, машини и оборудване, както услуги, включващи: управление на обекти, транспорт, механизация, проектиране, геодезия, лабораторни анализи и други, свързани със строителството.

Дружеството е принципал в договореностите си за приходи, тъй като обикновено контролира стоките или услугите преди да ги прехвърли към клиента, включително и особено за договорите за строителство определя цените, изложено е на кредитен риск и носи крайната отговорност.

2.24.1.1. Идентифициране на договор

i. Строителни договори

Строителните услуги по изграждане, ремонт и реконструкция на инфраструктурни и други обекти се изпълняват по активи, които не са собственост на Дружеството, то няма контрол върху тях и те не могат да бъдат използвани алтернативно от него. Стоките и услугите по такива договори се продават заедно, като обичайно съставляват едно обещание към клиента, съответно едно задължение за изпълнение, които не се изпълняват еднократно и продължават през повече от един отчетен период. Строителните договори са с най-съществено значение за финансовия отчет и Дружеството като цяло.

ii. Продажби на продукция, стоки и услуги

Продажбите на продукция, стоки и услуги, се извършват отделно, като едни от тях не заменят, променят или адаптират други от тях. Дружеството прехвърля контрола и клиентите могат да се възползват от получените стоки и услуги, като ги използват, потребяват или продават. При някои рамкови договори за доставки – консултации, управление на обекти и транспорт, стоките и услугите се прехвърлят в серия и контролът се прехвърля с течение на времето, като клиентите едновременно получават и потребяват ползите от дейността на Дружеството.

2.24.1.2. Идентифициране на задължения за изпълнение

i. Строителни договори

В договорите за строителство са посочени стоките и услугите, обещани на клиента, като на тази база Дружеството идентифицира и оценява задължението за изпълнение по договора. В изпълнение на тези договори и в резултат на дейността се създава и/или подобряват активи, които се контролират от клиентите, в хода на работата по тях. В тази връзка, по тези договори с клиенти, Дружеството идентифицира задължения за изпълнение, удовлетворявани с течение на времето, съответно признава приходите, на които счита, че има право, по вече удовлетворените задължения с течение на времето.

ii. Продажби на продукция, стоки и услуги

При продажбите, при които продукцията, стоките и услугите се получават от клиентите и се използват, потребяват или продават от тях, се идентифицират отделни задължения за изпълнение, които са разграничими от други. Те се изпълняват към определен момент във времето, за което се признават приходи, в размер, в който Дружеството приема, че има право. При продажби на стоки и услуги по рамковни споразумения контролът върху тях се прехвърля с течение на времето, като те са част от едно или повече задължения за изпълнение, удовлетворявано с течение на времето. Задълженията за удовлетворяване с течение на времето се отчитат аналогично на строителните договори.

2.24.1.3. Цена на сделката – определяне и разпределяне*i. Строителни договори*

Цената на сделката е сумата на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право, в замяна на прехвърлените стоки и услуги, които обичайно са част от едно задължение за изпълнение. Възнагражденията по строителните договори са фиксирани, като могат да претърпят промени в резултат на промени в цената и/или обхвата на договора.

Промяната в договора се отчита като отделен договор, когато обхватът и цената му се разширяват с нови стоки и услуги, които могат да се ползват отделно от клиента. Обичайно обхватът на договора може да се разшири със стоки и услуги, които не са отделни и са част от едно и/или същото задължение за изпълнение, като кумулативният ефект върху цената на сделката и измерването на напредъка се признава текущо към датата на изменението.

ii. Продажби на продукция, стоки и услуги

Цената на сделката, при продажби на продукция, стоки и услуги, е сумата на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право, в замяна на тях. Стоките и услугите се продават отделно и/или в серия, съответно могат да формират отделно задължение за изпълнение или част от такова. Договорите могат да претърпят промени по отношение на цената и/или обхвата, съответно по отношение на задължението за изпълнение. Възнагражденията при продажби на продукция, стоки и услуги са договорени и обичайно не съдържат елементи на променливо възнаграждение.

Промените в договорите, които засягат цената и обхвата им, се разглеждат като нов договор, като са добавени нови стоки и услуги, от които клиентите могат да се възползват пряко, а когато се заменят стоки и услуги старият се приема за прекратен. Промени в цените, които не засягат обхвата на договорите, се разпределят към задължения за изпълнение, които не са удовлетворени, изцяло или частично. При промени в обхвата и/или цените на договори за доставки на стоки и услуги, които не са отделни и са част от едно изцяло или частично неудовлетворено задължение за изпълнение, кумулативният ефект върху цената на сделката и измерването на напредъка се признава текущо към датата на изменението.

2.24.1.4. Признание на приходи

i. Строителни договори

Дружеството признава приходи по строителните договори на базата на задължението за изпълнение, удовлетворявано в течение на времето, само ако е в състояние да направи обоснова оценка на степента на напредъка към пълното удовлетворяване на задължението за изпълнение. Степента на напредъка към завършване се преразглежда към края на всеки отчетен период.

За измерване на напредъка за всяко задължение за изпълнение, удовлетворено с течение на времето се прилага единен метод, последователно за сходни задължения за изпълнение и обстоятелства. Обичайно за определяне на напредъка по договорите, се ползват методите на вложените ресурси, по-специално бюджети на очакваните и действително извършените разходи, със съответните корекции за разходи, които не допринасят за напредъка по договора или са непропорционални на него. Договорите за строителство са на база твърда цена и Дружеството счита, че методът на вложените ресурси е по-уместен от метода на продукцията, доколкото при втория са необходими допълнителни ресурси, особено времеви за осигуряване на информация. Също и поради факта, че са възможни промени по обещани стоки и услуги, без отражение върху цената на сделката и задължението за изпълнение, което ще ограничи оценката на кумулативния ефект, в частност от промените, и за договора като цяло, особено при прилагането и на другия подход.

Дружеството признава приходи по задължение за изпълнение, удовлетворявано с течение на времето, само до степента на направените разходи, когато не е в състояние да измери разумно напредъка към пълното му удовлетворяване, но очаква да възстанови направените разходи за това, както и когато извършените разходи са непропорционални на напредъка, с оглед достоверното представяне на резултатите от дейността.

ii. Продажби на продукцията, стоки и услуги

Приходите по продажбите на продукцията, стоки и услуги се признават в съответствие с удовлетворяването на задълженията или в определен момент във времето или с течение на времето. При задължения удовлетворявани с течение на времето, приходите се признават, само ако може да направи обоснова оценка на степента на напредъка към пълното удовлетворяване на задължението за изпълнение. Степента на напредъка към завършване се преразглежда към края на всеки отчетен период.

За измерване на напредъка при продукцията и стоките се ползват методите отчитащи продукцията, а при услугите методите отчитащи и ресурсите, като това са : преки оценки на прехвърлените продукция и стоки и бюджети на разходите, със съответните корекции за разходи, които не допринасят за напредъка по договора или са непропорционални на него. Дружеството счита, че ползваните методи са уместни, доколкото, съответно, то контролира продукцията и стоките преди да ги прехвърли на клиентите, което осигурява надеждна информация и не изисква допълнителни ресурси, а по отношение на услугите пести такива, като същевременно елиминира ограниченията за отразяване на кумулативни ефекти, които следва да се признаят, както и когато това е необходимо.

Когато Дружеството има право на възнаграждение от клиент в размер, който съответства директно на стойността на извършената дейност за него към съответната дата, признава приходи в размера, за който има право да издаде фактура.

Дружеството признава приходи по задължение за изпълнение, удовлетворявано с течение на времето, само до степента на направените разходи, когато не е в състояние да измери разумно напредъка към пълното му удовлетворяване, но очаква да възстанови направените разходи за това, както и когато извършените разходи са непропорционални на напредъка, с оглед достоверното представяне на резултатите от дейността.

2.24.1.5. Разходи по договорите

Дружеството признава дълготрайни активи за допълнителни разходи за постигане на договор с клиент, само ако съществува възможност да ги възстанови впоследствие. Такива разходи могат да бъдат комисионни, бонуси или други сходни услуги, които не биха били понесени, ако договърът не е сключен. Такива активи се отчитат в състава на дълготрайните активи, като се представят отделно в пояснителните сведения към Финансовия отчет. Дружеството прилага практически целесъобразната мярка, предвидена в МСФО 15, и не признава актив от разходи за постигане на договор с клиент, ако очаквания срок за амортизация на актива, който в противен случай следва да се признае, е една година или по-кратък.

Дружеството признава активи от разходите, направени по изпълнението на договор, ако те не попадат в обхвата на друг стандарт и могат да бъдат отнесени пряко към даден договор, подобряват ресурсите, с които ще бъдат удовлетворени задълженията за изпълнение и се очаква да бъдат възстановени.

2.24.1.6. Салда по договорите

Дружеството признава и представя като вземане по договори с клиенти всяко безусловно право на възнаграждение. Когато клиентите по договори заплащат възнаграждение или Дружеството има право на такова, преди да бъдат прехвърлени стоките и услугите, сумите се представят като пасиви по договори. Когато Дружеството изпълнява задължението си и прехвърля стоки и услуги на клиенти, преди те да платят, сумите, извън безусловните вземания, се представят като активи по договори.

Безусловните вземания, активите и пасивите по договор се представят заедно в статия Търговски вземания и Търговски задължения в Отчета за финансовото състояние, и поотделно в пояснителните приложения към Финансовия отчет. Активите по договори с клиенти подлежат на преглед за обезценка, в съответствие с раздел 2.18.12.18.1.4. Обезценка на финансови инструменти, съгласно МСФО 9.

Обичайният момент на плащанията по договорите с клиенти спрямо удовлетворяването на задълженията за изпълнение по тях, както и зависимостите в това отношение, се разграничават основно по договорите за строителство и договорите за продажби на продукция, стоки и услуги. При строителните договори, Дружеството удовлетворява задълженията за изпълнение в течение на времето, обичайно повече от един период, като признава приходи към края на всеки един, в съответствие със степента на напредъка по договора, като на този етап обичайно не е необходимо одобрение от страна на клиента. Но предвид това, че обектите и свързаните с тях дейности са предмет на специфични законодателни разпоредби, при завършване на дейностите по договора, са предвидени и се изискват определени формални действия, включително приемане и/или одобрение от клиента и/или трета страна, на база на което част от вземанията по договорите стават безусловни, а впоследствие се заплащат. Доколкото при строителството се подобрява актив, който е контролиран от клиента, то може еднозначно да се определи, че стоките и услугите по договора са му прехвърлени, съответно да се признаят приходите по вече удовлетворените

Междинен индивидуален финансов отчет към 31.12.2018г.

задължения. В резултат на тези обстоятелства, възниква разминаване във времето между момента на признаване на приходите по договорите за строителство, съответно безусловните вземания и активите по договор и момента на получаване на плащания, като обичайният срок за погасяването им варира и е в рамките съответно на 60 - 180 дни и 180 - 360 дни. Продажбите на продукция, стоки и услуги, обикновено не подлежат на специфични регулации, като в повечето контролът върху тях се прехвърля веднага на клиента и/или те се потребяват от него при предоставяне им, с което са удовлетворени задълженията за изпълнение. При някои продажби на стоки и услуги, при които задължението за изпълнение се удовлетворява с течение на времето, е нужно приемането от страна на клиента на етапи или към края на договора. Плащанията по тези доставки варират, но са с рамките на обичайната търговска практика.

Обичайно при договорите за строителство, които са най-значителни за финансовите отчети и Дружеството като цяло, плащанията са определени като суми и срокове, и според вида и обема на обекта, в отделни случаи, и според възложителя и източника на финансиране, включват авансово плащане в размер 10% – 20%, междинни плащания в размер 60% - 80% и окончателно плащане. Преките или крайните възложители, когато дружеството е подизпълнител, са публични, а основните договорите и условията са разнообразни, като е възможно различни условия да се прилагат за сходни обекти, както и обратно, в резултат на което варират, както размерите, така и сроковете на плащанията.

Във връзка с законови изисквания, в масовия случай, по договорите за строителство са определени гаранции за добро изпълнение, които по същество са задържани от страна на възложителите суми от безусловните вземания на Дружеството, за определен период, обикновено от 12 до 24 месеца. Дружеството приема, че не е налице е значителен компонент на финансиране за задържаните суми, доколкото те са установени по закон и по смисъла на МСФО 15 предоставят защита на клиента, както и поради факта, че в масовия случай пряка или крайна страна по тези договори са органи на държавната власт, които не е в състояние на финансиране, в контекста на съдържанието на сделката, пък и принципно. По отношение на сумите, които клиентите заплащат преди стоките и услугите да са прехвърлени към тях, Дружеството коригира обещания размер на заплащането за ефекта от наличието на значителен компонент на финансиране, когато има такъв и когато се очаква периодът между плащането и прехвърлянето да е над една година. Корекцията се признава като разходи за лихви в статия Финансови разходи в Отчета за доходите. В някои случаи сроковете по строителните договори се удължават, по причини независещи от Дружеството, като по някои са получени плащания, при първоначални очаквания стоките и услугите да се прехвърлят в период до една година. В тези случаи корекциите се извършват перспективно, когато очакванията за новия срок са той да бъде над една година.

За неудовлетворените задължения или за частично удовлетворените задължения към края на периода, част от договор с първоначално очакван срок до една година, Дружеството оповестява общия размер на сделката, разпределена по тях и очакванията кога следва да се признаят приходите по тях. Това засяга обичайно само строителните договори, доколкото при продажбите на продукция, стоки и услуги възнаграждението, на което има право към определена дата съответства на стойността на прехвърлените стоки и услуги, за които има право да издаде фактура.

2.24.2. Други доходи

В състава на другите доходи се признават нетните положителни резултати, както и брутни доходи, които са реализирани от други дейности, извън обичайната за Дружеството, и/или са инцидентни. В състава на другите доходи се отчитат приходите от оперативен лизинг, в съответствие със счетоводната политика и МСС 17 – Лизинг (виж 2.29), както и приходите от продажби на материали и дълготрайни активи, нетно от балансовата им стойност, при които приходите се

признават, съгласно МСФО 15 в момента, в който клиентът получава контрол върху тях, съответно задължението за изпълнение бъде удовлетворено, а разходите в съответствие с приложимите счетоводна политика и релевантни стандарти, в периода, когато е признат приходът (виж 2.10, 2.11, 2.12, 2.16) В състава на другите доходи, също така, се представят отписаните и недължими задължения, включващи финансови пасиви и други, които са прекратени или са изтекли (виж 2.18.2.4), както и разлики и от отписвания, свързани с провизии, признати в съответствие с МСС 37, и излишъци на активи и материални запаси, други.

2.24.3. Финансови приходи

В състава на финансовите приходи се представят приходите от лихви по всички финансови инструменти на Дружеството, признати по метода на ефективния лихвен процент, както и възникналите ефекти по договори с клиенти, по които има съществени компоненти на финансиране. В състава на финансовите приходи се признават лихвите по лизингови договори, нетните положителни резултати от сделки с финансови инструменти и инвестиции (виж 2.13, 2.14, 2.18.1.5), както и положителни курсови разлики от преоценка и операции с валутни позиции, съгласно МСС 21, и други приходи, свързани с финансови инструменти.

2.25. Разходи

Разходите в Дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, но само доколкото последното не води до признаването на отчетни обекти за активи или пасиви, които не отговарят на критериите на МСФО и рамката към тях.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват. Разходите за бъдещи периоди основно представляват предплатени абонаменти, застраховки, банкови гаранции, такси по кредити и други подобни, и се представят в статия Други активи и вземания в Отчета за финансовото състояние.

2.25.1. Разходи за дейността

Дружеството отчита текущо разходите за дейността по икономически елементи и след това отнася по функционално предназначение с цел формиране размера на разходите по направления и дейности.

Разходи се признават, когато възникне намаление на бъдещите икономически изгоди, свързани с намаление на актив или увеличение на пасив, което може да бъде оценено надеждно.

Признаването на разходите за текущия период се извършва тогава, когато се начисляват съответстващите им приходи.

Когато икономическите изгоди се очаква да възникнат през няколко отчетни периода и връзката на разходите с приходите може да бъде определена само най-общо или косвено, разходите се признават на базата на процедури за систематично и рационално разпределение.

Разход се признава незабавно в Отчета за доходите, когато той не създава бъдеща икономическа изгода или когато и до степенята, до която бъдещата икономическа изгода не отговаря на изискванията или престане да отговаря на изискванията за признаване на актив в баланса.

Разходите се отчитат на принципа на текущо начисляване. Оценяват се по справедливата стойност на платеното или предстоящо за плащане, съответно цената на сделката, както и когато това е разрешено.

2.25.2. Финансови разходи

В състава на финансовите разходи се представят разходите от лихви по всички финансови инструменти на Дружеството, признати по метода на ефективния лихвен процент, както и възникналите ефекти по договори с клиенти, по които има съществени компоненти на финансиране. В състава на финансовите разходи се признават лихвите по лизингови договори, нетните отрицателни резултати от сделки с финансови инструменти и инвестиции (виж 2.13, 2.14, 2.18.1.5), както и отрицателните курсови разлики от преоценка и операции с валутни позиции, съгласно МСС 21, и други разходи, свързани с финансови инструменти, включително платени банкови такси и комисионни.

2.26. Печалба или загуба за периода

Дружеството признава всички елементи на приходите и разходите през периода в печалбата или загубата, освен ако даден МСФО не изисква или разрешава друго.

Някои МСФО определят обстоятелства, при които се признават конкретни позиции извън печалбата или загубата през текущия период. Други МСФО изискват или разрешават компонентите на друг всеобхватен доход, които отговарят на дефиницията на Общите положения за приходи и разходи, да бъдат изключени от печалбата или загубата.

2.27. Данъци от печалбата

Данъчният разход (приход) включва текущите данъчни разходи (приходи) и отсрочените данъчни разходи (приходи).

2.27.1. Текущи данъци

Текущ данък е сумата на дължимите (възстановимите) данъци върху дохода във връзка с данъчната печалба (загуба) за периода.

Данъците от печалбата за текущия и предходни данъчни периоди се признават като задължение до размера, до който не са платени. Ако вече платените данъци от печалбата за текущия и предходни периоди надвишават дължимата сума за тези периоди, превишението се признава като актив.

Икономията от данъци, свързана с данъчна загуба, която може да бъде пренесена за покриване през следващи периоди, се признава като актив, с който ще се намалява текущия данък в следващите периоди.

Признаването на текущите данъчни разходи се извършва чрез включването им в групата на разходите за периода, с които се намалява счетоводната печалба или се увеличава счетоводната загуба.

Текущите данъчни пасиви (активи) за текущия и предходни периоди се оценяват по сумата, която се очаква да бъде платена (възстановена) на/от данъчните органи при прилагане на данъчни ставки (и данъчни закони), действащи към датата на баланса.

За отчетния период данъчната ставка е в размер 10%.

2.27.2. Активи и пасиви по отсрочени данъци

Активи по отсрочени данъци са сумите на възстановимите данъци върху дохода за бъдещи периоди по отношение на:

- приспадаемите временни разлики;
- преноса на нереализирани данъчни загуби;
- преноса на неизползвани данъчни кредити.

Временните разлики са разликите между балансовата сума на един актив или пасив и неговата данъчна основа. Временните разлики биват:

- облагаеми временни разлики - временните разлики, в резултат на които ще възникнат суми, с които ще се увеличи облагаемата печалба (загуба) в бъдещи периоди, когато балансовата сума на актива или пасива бъде възстановена или погасена; или
- приспадаеми временни разлики - временните разлики, в резултат на които ще възникнат суми, с които да се намали данъчната печалба (загуба) за бъдещи периоди, когато балансовата сума на актива или пасива бъде възстановена или погасена.

Когато данъчната загуба се използва за възстановяване на текущ данък за предходен период, предприятието я признава като актив в момента на възникване, тъй като съществува вероятност да възникнат ползи и тези ползи могат да бъдат надеждно оценени.

Отсрочените данъчни активи се признават за всички данъчни временни разлики, които подлежат на приспадане до размера, за който е вероятно наличие на облагаема печалба, срещу която могат да бъдат приспаднати. Актив по отсрочени данъци се признава за пренасяните напред неизползвани данъчни загуби и кредити до степента, до която е вероятно да има бъдеща облагаема печалба, срещу която могат да се оползотворят използваните данъчни загуби и кредити.

Към датата на всеки баланс предприятието преразглежда непризнатите активи по отсрочени данъци. Предприятието признава непризнатите в предходния период активи по отсрочени данъци до степента, до която се е появила вероятност да бъде реализирана достатъчна бъдеща облагаема печалба, която да позволи оползотворяването на активите по отсрочени данъци.

Пасиви по отсрочени данъци са сумите на дължимите данъци върху дохода за бъдещи периоди във връзка с облагаемите временни разлики.

Пасив по отсрочени данъци се признава за всички облагаеми временни разлики, освен в случаите, когато възниква в резултат на:

- положителна репутация, за която амортизацията не е призната за данъчни цели; и
- първоначалното признаване на актива или пасива при сделка, която:
- не представлява бизнескомбинация;
- към момента на извършване на сделката не влияе нито върху счетоводната, нито върху данъчната печалба (загуба).

Активите и пасивите по отсрочени данъци се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се уреди въз основа на данъчните ставки (и данъчното законодателство), действащи към датата на баланса.

Текущите и отсрочените данъци се признават като приход или разход и се включват в нетната печалба или загуба за периода освен до степента, до която възникват от:

- операция или събитие, което е признато през същия или различен отчетен период директно в капитала, ако се отразява там, както и когато е уместно; или
- бизнескомбинация, представляваща придобиване.

2.28. Провизии и условни ангажименти

2.28.1. Провизии

Провизиите са задължения с неопределена срочност или сума. Провизии се признават във връзка с правни и конструктивни задължения, възникнали в резултат на минали събития съгласно изискванията на МСС 37. Правните и конструктивните задължения, възникват в резултат, съответно на договор или нормативни разпоредби, или установена тенденция, приета политика или твърдения в дружеството, които създават очаквания в трети страни.

Провизии се признават в случай, че дружеството има настоящо задължение (правно или конструктивно) като резултат от минали събития; има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток ресурси, съдържащ икономически ползи; и може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението. Ако тези условия не са изпълнени, провизия не се признава. В състава на настоящите задължения се разглеждат и задължения по обременяващи договори по силата, на които разходите, направени за покриване на задълженията, превишават очакваните икономически ползи, произтичащи от договора.

Провизиите се признават по най-добрата приблизителна оценка на ръководството към края на отчетния период за разходите, необходими за уреждане на настоящото задължение.

Признатите суми на провизии се преразглеждат към всеки край на отчетен период и се преизчисляват с цел се отрази най-добрата текуща оценка.

2.28.2. Условни ангажименти

За условен пасив се приема възможно задължение, което произлиза от минали събития и чието съществуване ще бъде потвърдено само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не са изцяло под контрола на предприятието; или настоящо задължение, което произлиза от минали събития, но не е признато, защото не е вероятно за погасяването му да бъде необходим изходящ поток от ресурси, съдържащи икономически ползи, или сумата на задължението не може да бъде определена достатъчно надеждно

За условен актив се приема актив, който произлиза от минали събития и чието съществуване ще бъде потвърдено само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат изцяло контролирани от предприятието.

Условните ангажименти не се признават, а се оповестяват както е уместно.

2.29. Лизинг

Съгласно МСС 17 лизингов договор се класифицира като финансов лизинг, ако прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива. Лизингов договор се класифицира като оперативен лизинг, ако не прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива.

2.29.1. Финансов лизинг, по който Дружеството е лизингополучател

В началото на лизинговия срок финансовият лизинг се признава като актив и пасив във отчета за финансовото състояние с размер, който в началото на лизинговия срок е равен на справедливата стойност на наетия актив или, ако е по-нисък – по настоящата стойност на минималните лизингови плащания, всяко едно от които е определено в началото на лизинговия договор. Дисконтовият процент, който се използва при изчисляване на настоящата стойност на минималните лизингови плащания е лихвеният процент, заложен в лизинговия договор, доколкото той практически може да бъде определен; ако това е невъзможно – използва се диференциалният лихвен процент по задължението на лизингополучателя. Първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя, се прибавят към сумата, призната като актив.

Минималните лизингови плащания се разпределят между финансовия разход и намалението на неплатеното задължение. Финансовият разход се разпределя по периоди за срока на лизинговия договор, така че да се получи постоянен периодичен лихвен процент по остатъчното салдо на задължението. Условните наеми се начисляват като разход за периодите, в които са били извършени.

Амортизационната политика по отношение на амортизируемите наети активи се съобразява с тази по отношение на собствените амортизируеми активи, а признатата амортизация се изчислява на базата, определена в МСС регламентиращи съответния вид актив. Ако не е сигурно в голяма степен, че Дружеството ще придобие собственост до края на срока на лизинговия договор, активът изцяло се амортизира през по-краткия от двата срока – срока на лизинговия договор или полезния живот на актива.

2.29.2. Оперативен лизинг, по който Дружеството е лизингополучател

Лизинговите плащания по оперативен лизинг се признават като разход в финансовия отчет за доходите по линейния метод за целия срок на лизинговия договор, освен ако друга системна база не е представителна за времето, през което Дружеството използва изгодите на наетия актив.

2.29.3. Финансов лизингов договор, по който Дружеството е лизингодател

Дружеството признава активите, държани по силата на финансов лизинг, в своите финансови отчети и ги представя като вземане, чиято сума е равна на нетната инвестиция в лизинговия договор.

Подлежащото на получаване лизингово плащане се разглежда като погасяване на главница и финансов доход.

Признаването на финансовия доход се основава на модел, отразяващ постоянна норма на възвръщаемост за периодите върху нетната инвестиция на лизингодателя, свързана с финансовия лизинг.

Приходът от продажбата, признат в началото на срока на финансовия лизинг от лизингодателя, представлява справедливата стойност на актива или ако тя е по-ниска – настоящата стойност на минималните лизингови плащания, изчислени при пазарен лихвен процент. Себестойността на продажбата в началото на срока на лизинговия договор е себестойността или балансовата стойност, ако са различни, на наетата собственост, намалена с настоящата стойност на негарантираната остатъчна стойност.

2.29.4. Оперативен лизингов договор, по който Дружеството е лизингодател

Активите, държани за отдаване по оперативни лизингови договори се представят в финансовите отчети, в съответствие със същността на актива.

Наемният доход от оперативни лизингови договори се признава като доход по линейния метод за срока на лизинговия договор, освен ако друга системна база отразява по-точно времевия модел, при чието използване е намалена извлечената полза от наетия актив.

Разходите, включително амортизацията, извършени във връзка с генерирането на дохода от лизинг, се признават за разход. Наемният доход се признава за доход по линейния метод за целия срок на лизинговия договор, дори ако постъпленията не се получават на тази база, освен ако друга системна база отразява по-точно времевия модел, при чието използване е намалена извлечената полза от наетия актив.

Началните преки разходи, извършени във връзка с договарянето и уреждането на оперативен лизинг се прибавят към балансовата сума на наетия актив и се признават като разход през целия срок на лизинговия договор на същото основание както лизинговия приход.

Амортизацията на амортизируемите наети активи се извършва на база, съответстваща на амортизационната политика, възприета за подобни активи, а амортизациите се изчисляват на базата, посочена в МСС регламентиращи отчитането на съответния вид актив.

2.30. Сегментно отчитане

Дружеството идентифицира своите отчетни сегменти и оповестява информация по сегменти в съответствие с организационната и отчетна структура, на ниво Група, в своите консолидирани финансови отчети. Оперативните сегменти са компоненти на бизнеса, които се оценяват редовно от членовете на Ръководството, вземащи оперативните решения - като се използва финансова и оперативна информация, изготвена конкретно за сегмента, за целите на текущото наблюдение и оценяване на резултатите от дейността и разпределението на ресурсите на дружеството. Финансовата сегментна информация в публичните отчети се оповестява на основа, идентична на използваната за вътрешни цели, което позволява на инвеститорите да видят Дружеството, съответно Групата, от позицията на Ръководството.

Групата функционира в един бизнес сектор, а извършваните основни услуги, както и произвежданата продукция от всички дружества са свързани и участват на различни етапи в основната дейност. Добитите материали и произведените продукти представляват значителен дял от влаганите материали в СМР услугите. Също така рисковете и изгодите, свързани с основната дейност на Групата не биха могли да бъдат разграничени поради сходството в същността на извършваните дейности, характеристиките на средата и клиентите на предприятията, както и поради еднаквите ресурси, които се ползват в тези процеси, включително оборудване, подизпълнители и персонал. Затова, Групата е приела да отчети своята дейност, чрез разграничение единствено на база на географски принцип.

Оперативните сегменти на Групата текущо се наблюдават и направляват поотделно, като всеки оперативен сегмент представлява отделна географска област, която обслужва различни пазари и тип клиенти, и респ. е носител на различни бизнес ползи и рискове – според местонахождението. Същите включват са четири зони в зависимост от същността им и способността да генерират парични потоци:

- ✓ България;
- ✓ Сърбия;
- ✓ Чехия; и
- ✓ Оман.
- ✓ Украйна
- ✓ Македония

Информацията по сегменти се представя в консолидираните финансови отчети на Групата.

2.31. Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на Дружеството се оценяват и представят и/или само се оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане, като такива са дългосрочните инвестиции в капиталови инструменти, класифицирани като „финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива, до които Дружеството задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни като се приема, че те действат в своя максимална икономическа изгода.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи презумпцията е най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив от пазарните участници. В някои случаи, при оценка на капиталови инструменти, определени като оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, за определяне на справедливата стойност се използва цената на сделката, когато това е уместно съгласно МСФО 9 (виж 2.18.1.3).

Прилагат се различни оценъчни техники, които са подходящи спрямо спецификата на съответните условия и обекти, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като стремежът е да се използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация, съответно да се минимизира използването на ненаблюдаема информация.

Дружеството допуска използването на трите приети подхода, пазарния, приходния и разходния подход.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по този начин, се категоризира в следната йерархия на три нива:

Ниво 1 – Използват се котиранни (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;

Ниво 2 – Прилагат се оценъчни техники, при които се използват входящи данни, различни от директно котиранни пазарни цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и

Ниво 3 – Прилагат се оценъчни техники, при които най-ниското ниво използвани входящи данни в значителната си част са ненаблюдаеми.

Дружеството прилага основно справедлива стойност Ниво 2 и Ниво 3.

За тези обекти, които се оценяват периодично по справедлива стойност, дружеството прави преценка към датата на всеки отчет дали е необходим трансфер между нивата в йерархията на справедливата стойност за даден актив или пасив, в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

2.32. Счетоводни приблизителни оценки и предположения, грешки

2.32.1. Счетоводни приблизителни оценки и предположения

В резултат на несигурността, присъща на деловата дейност, много статии от финансовия отчет не подлежат на прецизна оценка, а само на приблизителна оценка. Приблизителните оценки се оценяват въз основа на най-актуалната налична и надеждна информация, като тя засяга всички статии във финансовия отчет, без основния капитал и паричните наличности в брой във функционална валута.

Използването на разумни приблизителни оценки представлява основен елемент в изготвянето на финансовите отчети и не намалява тяхната достоверност. Прилагането на Международните стандарти за финансово отчитане изисква от Ръководството да приложи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки при изготвяне на финансовите отчети и при определяне на стойността на някои от активите, пасивите, приходите и разходите. Всички те се извършват на основата на най-добрата преценка, която е направена от ръководството към края на отчетния период. Действителните резултати биха могли да се различават от представените във финансовите отчети.

Дадена приблизителна оценка подлежи на преразглеждане, ако настъпят промени в обстоятелствата, на които се основава, или в резултат от получена нова информация или допълнително натрупан опит. Преразглеждането на приблизителната оценка не се свързва с преходни периоди и не представлява корекция на грешка.

Междинен индивидуален финансов отчет към 31.12.2018г.

Всяка промяна в прилаганата база за оценяване се третира като промяна в счетоводната политика, а не в счетоводната приблизителна оценка.

Когато е трудно да се направи разграничение между промяна в счетоводната политика и промяна в счетоводната приблизителна оценка, промяната се приема като промяна на счетоводната приблизителна оценка.

Ефектът от промяната в счетоводна приблизителна оценка, се признава перспективно, чрез включването ѝ в печалбата или загубата за периода на промяната, ако промяната засяга само този период или периода на промяната и бъдещи периоди, ако промяната засяга и двата.

Дотолкова, доколкото промяната в счетоводната приблизителна оценка води до промени в активите и пасивите, или се отнася до компонент от капитала, тя се признава чрез коригиране на балансовата стойност на свързания актив, пасив или компонент от капитала в периода на промяната.

2.32.2. Грешки

Грешки от минал период са пропуски или неточно представяне във финансови отчети на Дружеството за един или повече минали отчетни периоди, произтичащи от неизползване или неправилно използване на надеждна информация, която:

- е била налична към момента, в който финансовите отчети за тези периоди са били одобрени за публикуване; и
- е можело, при полагането на разумни усилия, да бъде получена и взета предвид при изготвянето и представянето на тези финансови отчети.

Тези грешки включват ефектите от математически грешки, грешки при прилагане на счетоводна политика, недоглеждане или неточно представяне на факти и измами.

Грешки по смисъла на МСС 8 могат да възникнат във връзка с признаването, оценяването, представянето или оповестяването на компоненти от финансовите отчети. Потенциалните грешки за текущия период, открити в същия, се коригират преди финансовите отчети да се одобрят за публикуване. Въпреки това, грешки понякога се откриват в последващ период и тези грешки от предходни периоди се коригират.

Дружеството коригира със задна дата съществените грешки от предходни периоди в първия финансов отчет, одобрен за публикуване след като са открити чрез:

- преизчисляване на сравнителните суми за представения предходен период, в които е възникнала грешка; или
- в случай, че грешката е възникнала преди най-ранно представения предходен период, преизчисляване на началното салдо на активите, пасивите и капитала за този период.

Грешка от предходен период се коригира посредством преизчисляване с обратна сила, освен ако е практически неприложимо да се определи някой от специфичните ефекти за периода или кумулативния ефект от тази грешка.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ КЪМ СТАТИИТЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

1. Индивидуален отчет за финансовото състояние

1.1. Имоти, машини, съоръжения

	Земи	Съоръжения	Машини и оборудване	Транспортни средства	Други активи	Капитализирани разходи	Общо
Отчетна стойност							
Салдо към 31.12.2016	4 383	670	15 143	11 134	1 296	693	33 319
Постъпили			8	346	113	3 649	4 116
Излезли			(16)	(268)	(72)	(16)	(372)
Ефекти от валутни преизчисления				1	4		5
Салдо към 31.12.2017	4 383	670	15 135	11 213	1 341	4 326	37 068
Постъпили		62	3 522	1 722	72	7 273	12 651
Излезли			(122)	(262)		(10 567)	(10 951)
Ефекти от валутни преизчисления					(1)		(1)
Трансфер към инвестиционни имоти	(18)						(18)
Салдо към 31.12.2018	4 365	732	18 535	12 673	1 412	1 032	38 749
Амортизация							
Салдо към 31.12.2016	-	109	3 940	5 068	700		9 817
Постъпили		26	544	733	208		1 511
Излезли			(16)	(243)	(70)		(329)
Ефекти от валутни преизчисления					3		3
Салдо към 31.12.2017	-	135	4 468	5 558	841	-	11 002
Постъпили		27	557	826	218		1 628
Излезли			(76)	(213)			(289)
Ефекти от валутни преизчисления				(1)	(1)		(2)
Салдо към 31.12.2018	-	162	4 949	6 170	1 058	-	12 339
Балансова стойност							
Балансова стойност към 31.12.2017	4 383	535	10 667	5 655	500	4 326	26 066
Балансова стойност към 31.12.2018	4 365	570	13 586	6 503	354	1 032	26 410

В представените балансови стойности на земи са включени:

-земи на стойност 4 164 хил.лв., върху които са учредени ипотечи в полза на Уникредит Булбанк АД за обезпечаване на Договор N 110 от 02.09.2015г. за поемане на кредитни ангажименти по линия за овърдрафт кредит с възможност за издаване на банкови гаранции;

- поземлени имоти за 96 хил.лв. с ипотечи в полза на ОББ АД по договор за банков кредит за издаване на банкови гаранции и кредитна линия № 51 от 10.09.2014г.

В стойността на активи в процес на изграждане е включен незавършен обект на строителство, с балансова стойност 564 хил.лв., върху който е учредена ипотека в полза на Уникредит Булбанк АД за обезпечаване на Договор N 110.

В балансовите стойности на машини и оборудване, съоръжения и транспортни средства са включени:

- машини и съоръжения за 5 795 хил.лв. и транспортни средства за 1 049 хил.лв., които са заложени в полза Сосиете Женерал Експресбанк АД по договор за кредитна линия за издаване на банкови гаранции от 28.03.2013г.

- машини и съоръжения за 781 хил.лв. и транспортни средства за 943 хил.лв., които са заложени в полза Сосиете Женерал Експресбанк АД за обезпечаване на Договори за кредит за финансиране на инвестиции от 29.06.2015г. и 02.03.2018г.

- машини на стойност 3 611 хил.лв. и транспортни средства за 1 330 хил.лв., заложени в полза на ДСК ЕАД по договор за издаване на множество банкови гаранции № 1403 от 08.08.2014г.

- транспортни средства за 561 хил.лв. и машини за 47 хил.лв., заложени в полза на Инвестбанк АД по договор за кредитен ангажимент за издаване на банкови гаранции и револвираща кредитна линия № ДБ-8139-218 от 02.06.2015г.

- транспортни средства за 1 285 хил.лв., заложени в полза на ОББ АД по договор за банков кредит за издаване на банкови гаранции и кредитна линия № 51 от 10.09.2014г.

1.2. Инвестиционни имоти

	Земи	Сгради	Общо
Отчетна стойност			
Салдо към 31.12.2016	1 557	3 490	5 047
Постъпил	21	3	24
Салдо към 31.12.2017	1 578	3 493	5 071
Постъпил	1 518	3 597	5 115
Трансфер от ИМС	18		18
Салдо към 31.12.2018	3 114	7 090	10 204
Амортизация			
Салдо към 31.12.2016		167	167
Постъпил		78	78
Салдо към 31.12.2017	-	245	245

Постъпили		151	151
Салдо към 31.12.2018	-	396	396
Балансова стойност			
Балансова стойност към 31.12.2017	1 578	3 248	4 826
Балансова стойност към 31.12.2018	3 114	6 694	9 808

В представените балансови стойности на земите и сградите са включени:

-сграда с балансова стойност 130 хил.лв., върху която е учредена ипотека в полза на Уникредит Булбанк АД за обезпечаване на Договор N 110 от 02.09.2015г. за поемане на кредитни ангажименти по линия за овъдрафт кредит с възможност за издаване на банкови гаранции;

- сгради с балансова стойност 947 хил.лв, върху които са учредени ипотечи в полза на Сосиете Женерал Експресбанк АД за обезпечаване на Договори за кредит за финансиране на инвестиции от 10.06.2015г. ;

-поземлени имоти на стойност 119 хил.лв и сгради с балансова стойност 1 341 хиллв., върху които са учредени ипотечи в полза на ОББ АД по договор за банков кредит за издаване на банкови гаранции и кредитна линия № 51 от 10.09.2014г. и договор № 42 от 28.11.2016г. за инвестиционен кредит;

-поземлени имоти на стойност 1 537 хил.лв и сгради с балансова стойност 3 524 хиллв., върху които са учредени ипотечи в полза на ДСК ЕАД по договор № 2233 от 01.03.2018г. за инвестиционен кредит;

-поземлен имот на стойност 186 хил.лв, върху която е учредена ипотека в полза на Банка ПИРЕОС България АД по договор № 106 от 11.07.2016г. за инвестиционен кредит.

1.3. Дълготрайни нематериални активи

	Програмни продукти	Други активи	Общо
Отчетна стойност			
Салдо към 31.12.2016	75	12	87
Излезли	(6)		(6)
Салдо към 31.12.2017	69	12	81
Постъпили	8		8
Излезли	(29)	(10)	(39)
Салдо към 31.12.2018	48	2	50
Амортизация			
Салдо към 31.12.2016	44	12	56
Постъпили	11		11
Излезли	(5)		(5)

Салдо към 31.12.2017	50	12	62
Постъпили	9		9
Излезли	(29)	(10)	(39)
Салдо към 31.12.2018	30	2	32
Балансова стойност			
Балансова стойност към 31.12.2017	19	-	19
Балансова стойност към 31.12.2018	18	-	18

1.4. Инвестиции в дъщерни, асоциирани и съвместни предприятия

Инвестиции в дъщерни и асоциирани предприятия	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Инвестиции в дъщерни предприятия	44 799	49 190
Инвестиции в асоциирани предприятия	33	33
Инвестиции в съвместни предприятия	24	24
Общо	44 856	49 247

1.4.1. Инвестиции в дъщерни предприятия

Вид	31.12.2018 г.		31.12.2017 г.	
	размер	стойност	размер	стойност
Трейс-Пътно строителство АД, България	99.86%	6 982	99.77%	6 973
Трейс Ямбол АД, България	99.48%	2 974	99.47%	2 974
УСМ АД, България	99.69%	8 055	99.69%	8 055
Трейс-Пловдив ЕООД, България	100.00%	1 245	100.00%	1 245
Трейс Комерс ЕООД, България/до 04.04.2018г./			100.00%	5
Трейс Интернешънъл ЕООД, България	100.00%	1 300	100.00%	1 300
Трейс Холидей ЕООД, България			100.00%	7 062
Трейс Профъртис ЕООД, България/ Трейс Холидей ЕООД /	100.00%	7 062		
Трейс Транс ЕООД, България	100.00%	4 801	100.00%	4 801
Трейс ПЗП НИШ АД, Сърбия/ до 02.08.2018г./			100.00%	10 715
Трейс Сърбия АД Ниш, Сърбия	100.00%	16 817		
Трейс-София ЕАД, България	100.00%	5 659	100.00%	5 659
Трейс Украйна ЕООД	100.00%	5	100.00%	5
Инфра Комерс ЕООД, България	100.00%	345	100.00%	340
Обезценка инвестиция в Трейс Транс ЕООД		(4 801)		(4 801)
Обезценка инвестиция в Трейс Пловдив ЕООД		(1 245)		(1 245)
Обезценка инвестиция в Тр.Интернешънъл ЕООД		(1 300)		
Обезценка инвестиция в УСМ АД		(3 100)		
Трейс ПЗП Враня, Сърбия/ до 02.08.2018г./			100.00%	6 102
Трейс СОП ЕООД, България	100.00%		100.00%	
Метро Дружба ЕООД, България	100.00%		100.00%	
ДЗЗД Обединение Метро Трейс, България	55.00%		55.00%	

ДЗЗД Трейс-БГ, България	51.00%	51.00%
ДЗЗД Трейс Инженеринг, България	51.00%	51.00%
ДЗЗД Трейс Виа, България	95.00%	95.00%
ДЗЗД Магистрала Трейс, България	75.00%	75.00%
ДЗЗД Трейс Родопи, България	60.00%	60.00%
ДЗЗД Трейс Център, България	70.00%	70.00%
ДЗЗД Трейс Инжект, България	60.00%	60.00%
ДЗЗД Трейс-Плевен, България	51.00%	51.00%
ДЗЗД Хемус А2, България	60.00%	60.00%
ДЗЗД Трейс Своге, България	60.00%	60.00%
ДЗЗД Трейс Пордим, България	80.00%	80.00%
ДЗЗД Трейс СОП, България	60.00%	60.00%
ДЗЗД Метро Дружба, България	98.00%	98.00%
ДЗЗД Сердика, България	90.00%	90.00%
ДЗЗД Трейс Запад, България	70.00%	70.00%
ДЗЗД Трейс Слънчев бряг, България	70.00%	70.00%
ДЗЗД Люлин Трейс, България	55.00%	55.00%
ДЗЗД Трейс Изток, България	70.00%	70.00%
ДЗЗД Трейс Еър, България	80.00%	80.00%
ДЗЗД Витоша 2014, България	60.00%	60.00%
ДЗЗД Обход Враца, България	90.00%	90.00%
ДЗЗД Трейс Априлци, България	80.00%	80.00%
ДЗЗД Обход Монтана, България	90.00%	90.00%
ДЗЗД Трейс-Кордеел-Перник, България	60.00%	60.00%
Трейс Мостовик Джойнт Венчър, Сърбия	90.00%	90.00%
ДЗЗД Парк Яворов, България	90.00%	90.00%
ДЗЗД Трейс Ямбол, България	80.00%	80.00%
ДЗЗД Трейс Инфра, България	80.00%	80.00%
Обединение Летище Прага 2013, Чехия	70.00%	70.00%
Обединение Водоснабдяване Бенешов 2014, Чехия	50.00%	50.00%
ДЗЗД Смолян-юг, България	60.00%	60.00%
ДЗЗД Трапезица, България	95.00%	95.00%
ДЗЗД Трейс Прибор, България	51.00%	51.00%
ДЗЗД Чепеларе, България	51.00%	51.00%
ДЗЗД Маркировка 2014, България	70.00%	70.00%
ДЗЗД Трейс Витоша, България	80.00%	80.00%
ДЗЗД Цариградско, България	95.00%	95.00%
ДЗЗД Самара 2015, България	70.00%	70.00%
ДЗЗД Згориград, България	90.00%	90.00%
ДЗЗД Хемус Лудогорие, България	50.00%	50.00%
ДЗЗД Улицы Стара Загора, България	80.00%	80.00%
ДЗЗД Градска среда Плевен, България	80.00%	80.00%
ДЗЗД Евро Трейс	50.00%	50.00%
ДЗЗД Инфраструктурни ремонти Варна	60.00%	60.00%
ДЗЗД Железопътна инфраструктура	50.50%	50.50%
ДЗЗД Айтос Инженеринг	98.60%	98.60%
ДЗЗД ТБА-Айтос	50.00%	50.00%

Обединение Трейс Власотинце,България	75.00%		
Общо		44 799	49 190

На 01.02.2018 г. са вписани промени в наименованието и представителството на „Трейс Холидей“ ЕООД. Наименованието е променено на „Трейс Пропъртис“ ЕООД, а управител на дружеството е Янко Янчев.

На 04.04.2018 год. в Търговския регистър е вписано преобразуване чрез вливане на дъщерното дружество на Трейс Груп Холд АД, Трейс Комерс ЕООД, в приемащото дъщерно дружество Инфра Комерс ЕООД.

На 2 август 2018 г. в Регистъра на Република Сърбия е вписано преобразуване чрез вливане на „Трейс ПЗП Враня“ ЕООД и „Ню Бриджис“ ЕООД в „Трейс ПЗП Ниш“ АД, дъщерни дружества на „Трейс Груп Холд“ АД. Наименованието на „Трейс ПЗП Ниш“ АД е променено на „Трейс Сърбия“ АД.

1.4.2. Инвестиции в асоциирани предприятия

Вид	31.12.2018 г.		31.12.2017 г.	
	размер	стойност	размер	стойност
Технострой-Инженеринг 99 АД	33%	32	33%	32
ДЗЗД Воден Проект Стара Загора	30%	1	30%	1
ДЗЗД Експо Тех Парк	48%		48%	
ДЗЗД Обединени Европейски железници	34%		34%	
ДЗЗД Зебра-Трейс	49%		49%	
ДЗЗД Карпош Строй	20%		20%	
ДЗЗД Пътища Бургас	40%		40%	
ДЗЗД Пътна инфраструктура Аврен	25%		25%	
Консорциум Джиснеф-СК-13-Трейс Рейлинфра	30%		30%	
ДЗЗД Метро Строителство	49%		49%	
ДЗЗД Иринополис	25%		25%	
ДЗЗД Едифико	40%		40%	
ДЗЗД Горна Баня	30%		30%	
Консорциум Трафик Мениджмънт София	30%			
Общо		33		33

1.4.3. Инвестиции в съвместни предприятия

Вид	31.12.2018 г.		31.12.2017 г.	
	размер	стойност	размер	стойност
Трейс-М Инвест ООД	50%	24	50%	24
Общо		24		24

1.5. Нетекущи финансови активи

Междинен индивидуален финансов отчет към 31.12.2018г.

Нетекущи финансови активи	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през ДВД	10	10
Общо	10	10

Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през ДВД		
Вид	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Притежавани малцинствени дялове и участия в други предприятия	10	10
Общо	10	10

Притежавани малцинствени дялове и участия в други предприятия

Вид	31.12.2018 г.		31.12.2017 г.	
	размер	стойност	размер	стойност
Джисиеф-СК-13-Трейс Рейлинфра Консорциум АД-в ликвидация	20%	10	20%	10
Общо		10		10

На 26.11.2018 г. в Търговския регистър е вписано откриване на производство по ликвидацията за "ДЖИСИЕФ-СК-13-ТРЕЙС-РЕЙЛИНФРА КОНСОРЦИУМ" АД. За ликвидатор на дружеството е определен Едоардо Роси. "ДЖИСИЕФ-СК-13-ТРЕЙС-РЕЙЛИНФРА КОНСОРЦИУМ" АД е учредено във връзка с договор за спечелена обществена поръчка, която се изгълнява от ДЗЗД „Джисиеф-СК-13-Трейс-Рейлинфра“.

1.6. Нетекущи търговски вземания

Вид	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Вземания от свързани лица извън групата /нето/	2 702	2 879
Вземания по договори с клиенти	2 702	2 879
Вземания по договори с клиенти /нето/	4 486	5 295
Вземания по договори с клиенти	4 486	5 295
Общо	7 188	8 174

Като нетекущи търговски вземания са представени гаранционни удръжки по строителни договори, които се очаква да се реализират след повече от 12 месеца след края на отчетния период.

1.7. Други нетекущи вземания и активи

Вид	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Предоставени гаранции и депозити	267	242
Предплатени разходи	38	382
Други вземания	16	16
Обезценка на други вземания	(16)	(11)
Общо	305	629

Нетекущите предплатени разходи са застраховки за обекти със срок на валидност до 2027г. и издадени банкови гаранции за добро изпълнение за обекти със срок на валидност до 2026г.

Нетекущите предоставени гаранции включват парични обезпечения по издадени банкови гаранции за добро изпълнение за обекти със срок на валидност до 2035г. и

В други вземания са представени вземания от Корпоративна Търговска Банка АД (в несъстоятелност). Същите са представени намалени с начислена обезценка на база вероятността за събираемост на сумите, направена от ръководството на дружеството, която към 31.12.2018г. е в размер на 16 хил.лв.

1.8. Активи по отсрочени данъци

Временна разлика	31 декември 2017		Движение на отсрочените данъци за 2018				31 декември 2018	
	временна разлика	отсрочен данък	увеличение	намаление	временна разлика	отсрочен данък	временна разлика	отсрочен данък
Активи по отсрочени данъци								
Обезценка	7 099	709	6 478	648	(189)	(19)	13 388	1 338
Компенсиреми отпуски	99	10	109	11	(99)	(10)	109	11
Загуба	2 326	232			(2 326)	(232)	-	-
Доходи на физ.лица	301	30	236	23	(262)	(26)	275	27
Провизии	3 981	398			(915)	(92)	3 066	306
Дългосрочни доходи на персонала	36	4	8	1			44	5
Общо активи:	13 842	1 383	6 831	683	(3 791)	(379)	16 882	1 687
Пасиви по отсрочени данъци								
Амортизации	6 279	629	2 399	240	(73)	(7)	8 605	862
Общо пасиви:	6 279	629	2 399	240	(73)	(7)	8 605	862
Отсрочени данъци (нето)	7 563	754	4 432	443	(3 718)	(372)	8 277	825

При признаване на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на Дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба.

1.9. Материални запаси

Вид	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Материали в т.ч. /нето/	125	499
Основни материали	90	464
Горива и смазочни материали	10	10
Други материали	25	25
Стоки /нето/	-	22
Стоки		22
Общо	125	521

Основни материали на стойност 90 хил.лв. включват строителни материали, предназначени за дейността на клона в Сърбия.

1.10. Текущи търговски вземания

Вид	31.12.2018	31.12.2017 г.
Вземания от свързани лица в групата /нето/	27 464	40 405
Вземания по договори с клиенти	9 371	12 638
Обезценка на вземания по договори с клиенти	(99)	(42)
Вземания по предоставени аванси	5 107	8 685
Вземания по дивиденди	12 954	19 124
Други вземания	131	
Вземания от свързани лица извън групата /нето/	9 697	14 516
Вземания по договори с клиенти	8 878	3 396
Активи по договори с клиенти	265	
Обезценка на активи по договори с клиенти	(4)	
Вземания по предоставени аванси	228	10 790
Вземания по дивиденди	330	330
Вземания по договори с клиенти /нето/	9 034	20 271
Вземания по договори с клиенти	9 034	20 271
Активи по договори с клиенти /нето/	4 660	-
Активи по договори с клиенти	4 660	
Вземания по предоставени аванси /нето/	811	1 369
Вземания по предоставени аванси	1 055	1 633
Обезценка на вземания по предоставени аванси	(244)	(264)
Общо	51 666	76 561

1.11. Други текущи вземания и активи

Вид	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Вземания по съдебни спорове /нето/	401	166
Вземания по съдебни спорове	401	166
Вземания от социално осигуряване	37	27
Социално осигуряване	37	27
Други текущи вземания	1 172	1 452
Предоставени гаранции и депозити	564	231
Вземания по застраховане		24
Предплатени разходи	390	1 174
Други вземания	233	38
Обезценка на други вземания	(15)	(15)
Данъци за възстановяване, в т.ч.:	1 659	2 697
Данък върху добавената стойност	1 659	2 697
Общо	3 269	4 342

1.12. Текущи финансови активи

	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	9 379	10 734
Общо	9 379	10 734

1.12.1. Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност

Вид	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Кредити	9 379	9 633
Вземания придобити чрез цесии		1 101
Общо	9 379	10 34

1.12.1.1. Кредити– текущи

Вид	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Вземания по кредити от свързани лица в групата /нето/	9 290	9 418
Вземания по кредити от свързани лица в групата	8 794	8 897
Вземания по лихви по кредити от свързани лица в групата	898	700
Обезценка на вземания по кредити от свързани лица в групата	(402)	(179)
Вземания по кредити от свързани лица извън групата /нето/	-	50
Вземания по кредити от свързани лица извън групата	83	83
Вземания по лихви по кредити от свързани лица извън групата	18	18
Обезценка на вземания по кредити от свързани лица извън групата	(101)	(51)
Вземания по кредити от несвързани лица /нето/	89	165
Вземания по кредити от несвързани лица		55
Вземания по лихви по кредити от несвързани лица	89	110
Общо	9 379	9 633

Садда по предоставени заеми, без свързани лица

Кредитополучател	Краткосрочна част по амортизируема стойност		Дългосрочна част по амортизируема стойност	
	Главница	Лихви	Главница	Лихви
Други		89		
Общо	-	89	-	-

1.12.1.2. Вземания придобити чрез цесии

Вид	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Вземания придобити чрез цесии от несвързани лица /нето/	-	1 101
Вземания придобити чрез цесии от несвързани лица	-	1 101
Общо	-	1 101

1.13. Парични средства

Вид	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Парични средства в брой	21	42
в лева	19	17
във валута	2	25
Парични средства в разплащателни сметки	14 865	24 707
в лева	8 706	21 364
във валута	6 159	3 343
Парични еквиваленти	3	23
Вземания от подотчетни лица	3	23
Обезценка	(5)	
Краткосрочни депозити	113	
Общо	14 997	24 772

Равнение на Парични средства отчет за финансово състояние - отчет за паричен поток

Вид	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Парични средства и парични еквиваленти в отчет за финансовото състояние	14 997	24 772
Обезценка на парични средства	5	
Парични средства и парични еквиваленти в отчет за паричните потоци	15 002	24 772

1.14.1. Основен капитал

Вид акции	31.12.2018 г.			31.12.2017 г.		
	Брой акции	Стойност	Номинал	Брой акции	Стойност	Номинал
<i>Обикновени</i>						
Изкупени и платени	24 200 000	24 200 000	1	24 200 000	24 200 000	1
Изкупени собствени акции	(4 815)	(17 515)	3.64	(2 200)	(10 057)	4.57
Общо:	24 195 185	24 182 485		24 197 800	24 189 943	

Акционер	31.12.2018 г.				31.12.2017 г.			
	Брой акции	Стойност	Платени	% Дял	Брой акции	Стойност	Платени	% Дял
Галини-Н ЕООД	2 178 000	2 178 000	2 178 000	9.00%	2 178 000	2 178 000	2 178 000	9.00%
Николай Михайлов	16 205 831	16 205 831	16 205 831	66.97%	16 205 831	16 205 831	16 205 831	66.97%
Манол Денев	33 941	33 941	33 941	0.14%	33 941	33 941	33 941	0.14%
Боян Делчев	10 068	10 068	10 068	0.04%	10 068	10 068	10 068	0.04%
Росица Динева-Георгиева	7 100	7 100	7 100	0.03%	6 930	6 930	6 930	0.03%
Десислава Любенова	1 202 056	1 202 056	1 202 056	4.97%	1 202 056	1 202 056	1 202 056	4.97%
Други акционери	4 558 189	4 558 189	4 558 189	18.84%	4 560 974	4 560 974	4 560 974	18.85%
Собствени акции по номинал	4 815	4 815	4 815	0.02%	2 200	2 200	2 200	0.01%
Общо	24 200 000	24 200 000	24 200 000	X	24 200 000	24 200 000	24 200 000	X
Собствени акции по себестойност	(4 815)	(17 515)	(17 515)		(2 200)	(10 057)	(10 057)	
Общо:	24 195 185	24 182 485	24 182 485	100%	24 197 800	24 189 943	24 189 943	100%

1.14.2. Премии от емисии

Премиите от емисии в размер на 21 739 хил.лв. към 31.12.2018г. са формирани при емитиране капитал на дружеството през 2007г. - 21 763 х.лв. и 24 х.лв. изменения от покупко-продажба на собствени акции през 2014 г., 2015 г., 2016г., 2017 г.и 2018г.

1.14.3. Резерв от преизчисления

Резервът от преизчисления в размер на (707) хил.лв. към 31.12.2018г. е формиран от преизчисления на чуждестранни дейности.

1.14.4. Резерви

	Резерв от преизчисления	Общи резерви	Други резерви	Общо резерви
Резерви към 31.12.2016 г.		2 420	42 340	44 760
Преизчислени резерви към 31.12.2016 г.	-	2 420	42 340	44 760
Намаления от:	(431)	-	-	(431)

Междинен индивидуален финансов отчет към 31.12.2018г.

Други		(431)			(431)
Резерви	към	(431)	2 420	42 340	44 329
31.12.2017 г.					
Увеличения от:		-	-	8 903	8 903
Разпределение на печалба				8 903	8 903
Намаления от:		(276)	-	-	(276)
Други		(276)			(276)
Резерви	към	(707)	2 420	51 243	52 956
31.12.2018 г.					

1.14.5. Финансов резултат

	Финансов резултат	Стойност
Печалба към 31.12.2016 г.		5 140
Преизчислен остатък към 31.12.2016 г.		5 140
Увеличения от:		5 306
Печалба за годината 2017		5 316
Други		(10)
Печалба към 31.12.2017 г.		10 446
Промяна в счетоводната политика, грешки и др.		(476)
Преизчислен остатък към 31.12.2017 г		9 970
Увеличения от:		7 728
Печалба за годината 2018		7 728
Намаления от:		(10 432)
Разпределение на печалба в резерви		(8 903)
Разпределение на дивиденди		(1 529)
Печалба към 31.12.2018 г.		7 266
Финансов резултат към 31.12.2016 г.		5 140
Финансов резултат към 31.12.2017 г.		10 446
Преизчислен финансов резултат към 31.12.2017 г.		9 970
Финансов резултат към 31.12.2018 г.		7 266

1.15. Нетекучи финансови пасиви

Нетекучи финансови пасиви	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Задължения по лизингови договори	1 457	882
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност	5 338	1 340
Договори за финансова гаранция	3	
Общо	6 798	2 222

1.15.1. Задължения по лизингови договори - нетекущи

Вид	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Задължения по лизинг към несвързани лица	1 457	882
Общо	1 457	882

1.15.2. Финансови пасиви отчитани по амортизирана стойност – нетекущи

Вид	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Задължения по получени кредити	5 338	1 340
Общо	5 338	1 340

1.15.2.1. Задължения по получени кредити - нетекущи

Задължения по кредити към свързани лица в групата		
Вид	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Задължения по кредити към финансови предприятия	5 338	1 340
Общо	5 338	1 340

1.15.3. Договори за финансова гаранция – нетекущи

Вид	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Договори за финансова гаранция за свързани лица в групата	3	
Общо	3	-

1.16. Нетекущи търговски и други задължения

Вид	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Задължения към свързани лица в групата	4 526	2 581
Задължения по доставки	4 526	2 581
Задължения към свързани лица извън групата	3 529	1 340
Задължения по доставки	3 529	1 340
Задължения по доставки	5 577	4 591
Други нетекущи задължения	129	159
Задължения по гаранции и депозити	129	159
Общо	13 761	8 671

Като нетекущи търговски задължения са отчетени гаранционни удръжки на подизпълнители по строителни договори.

В други нетекущи задължения са включени задължения за издадени банкови гаранции за добро изпълнение и за застраховки за обекти със срок на валидност до 2035г.

1.17. Нетекущи провизии

Вид	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Провизии за дългосрочни доходи на персонала	43	36
Общо	43	36

1.18. Текущи финансови пасиви

Текущи финансови пасиви	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Задължения по лизингови договори	856	473
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност	1 783	2 842
Договори за финансова гаранция	3	
Общо	2 642	3 315

1.18.1. Задължения по лизингови договори – текущи

Вид	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Задължения по лизинг към несвързани лица	856	473
Общо	856	473

1.18.2. Финансови пасиви отчитани по амортизирана стойност – текущи

Вид	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Задължения по получени кредити	1 783	2 842
Общо	1 783	2 842

1.18.2.1. Задължения по получени кредити - текущи

Банка / Кредитор	Договорен размер на кредита	Л. %	Падеж	Обезпечения/Гаранции
Банка Пиреос България АД	245 х.лв.	3мес.РАП+3%	30.6.2021	Ипотека на недвиж. имоти, залог на вземания
Уникредит Булбанк АД	13000 х.лв.	1 месечен ОДИ+2.95%	2.3.2019	Ипотека на недвижими имоти, залог ДМА и вземания
SG Експресбанк АД	440 х.евро	1мес Euribor+2.9%	30.8.2020	Залог на ДМА
SG Експресбанк АД	443 х.евро	1мес Euribor+2.9%	30.6.2020	Ипотека на недвиж. имоти
SG Експресбанк АД	401 х.евро	1мес Euribor+2.25%	28.2.2021	Залог на ДМА
ОББ АД	900 х.лв.	1мес.РАП+3.15%	20.10.2023	Ипотека на недвижими имоти, залог на вземания

ОББ АД	3000 х.лв.	1мес.РАП+2.50% BGN /1мес Euribor+2.50% EUR	30.9.2019	Ипотeka на недви. имоти, залог на ДМА и вземания, свързани лица
Банка ДСК АД	5000 х.лв.	1мес.Euribor+ 2.869%	25.6.2025	Ипотeka, залог на вземания

Салда по получени заеми, без свързани лица

Банка / Кредитор	Краткосрочна част по амортизируема стойност		Дългосрочна част по амортизируема стойност	
	Главница	Лихви	Главница	Лихви
SG Експресбанк АД	608		506	
Банка ДСК АД	774		4 226	
ОББ АД	138		532	
Банка Пиреос България АД	49		74	
Общо	1 569	-	5 338	-

1.18.3. Договори за финансова гаранция – текущи

Вид	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Договори за финансова гаранция за свързани лица в групата	3	
Общо	3	-

1.19. Текущи търговски и други задължения

Вид	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Задължения към свързани лица в групата	13 669	36 182
Задължения по доставки	12 697	31 957
Пасиви по договори с клиенти	712	4 024
Задължения по гаранции и депозити	260	201
Задължения към свързани лица извън групата	11 201	28 020
Задължения по доставки	7 008	13 278
Пасиви по договори с клиенти	387	
Задължения по получени аванси		10 320
Задължения по дивиденди	3 260	3 876
Задължения по гаранции и депозити	536	536
в т.ч. гаранции на НС, УС, СД	536	536
Други задължения	10	10
Задължения по доставки	6 646	15 776
Пасиви по договори с клиенти	3 755	
Задължения по получени аванси	3	6 328
Други текущи задължения	490	789
Задължения по гаранции и депозити	405	421
Задължения по застраховки	44	43

Други задължения	41	325
Общо	35 764	87 095

В други текущи задължения са включени разходи за задължения за банкови гаранции, застраховки, както и разходи по приключили към 31.12.2018г. строителни договори.

1.20. Данъчни задължения

Вид	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Данък върху добавената стойност		62
Корпоративен данък	221	
Данък върху доходите на физическите лица	35	46
Други данъци	8	13
Общо	264	121

1.21. Задължения към персонал

Вид	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Задължение към персонал	264	297
в т.ч. задължения по неизползвани отпуски	91	83
Задължение към социално осигуряване	64	103
в т.ч. задължения по неизползвани отпуски	18	16
Задължение към ключов ръководен персонал - възнаграждения	249	265
Задължение към ключов ръководен персонал - осигуровки	3	2
Задължение по извънтрудови правоотношения - възнаграждения	3	6
Общо	583	673

1.22. Текущи провизии

Вид	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Провизии за правни задължения в т.ч.	2 858	3 765
Провизии по задължения по строителни договори	2 858	1 375
Провизии по предстоящи разходи		2 390
Общо	2 858	3 765

В текущите провизии са представени задължения, които се очаква да възникнат по договори за строителство. Към 31.12.2018 г. включват начислените провизии за дейността на клоновете на Трейс Груп Холд АД в чужбина.

2. Индивидуален отчет за доходите

2.1. Приходи

2.1.1. Приходи по договори с клиенти

Вид приход	2018 г.	2017 г.
Приходи по строителни договори в т.ч.:	180 752	152 552
Признати приходи през периода	180 679	152 552
<i>в т.ч. за сметка на началните салда на пасиви по договори</i>	<i>20 022</i>	<i>10 947</i>
По вече удовлетворени задължения за изпълнение	73	
Приходи от продажби на продукция в т.ч.:	-	396
Продажби на бетонови и варови разтвори и СБЕ		396
Приходи от продажби на стоки, в т.ч.:	2 874	7 493
Продажби на машини и оборудване	1 317	
Продажби на горива и масла	17	107
Продажби на арматурно желязо	132	843
Продажби на инертни материали и пясък		7
Продажби на ЖП материали		1 309
Продажби на битум	68	5 208
Продажби на бетон, цимент	339	
Продажби на анкери	25	
Други стоки	976	19
Приходи от продажби на услуги в т.ч.:	2 417	3 005
Транспортни услуги	23	291
Управление на обекти	2 394	2 708
Други услуги		6
Общо	186 043	163 446

2.1.2. Други доходи

Вид	2018 г.	2017 г.
Приходи от оперативен лизинг	3 248	2 826
Получени застрахователни обезщетения	26	31
Неустойки		69
Отписани задължения	978	14
Възстановени провизии по СМР договори	279	34
Възстановена обезценка на вземания	180	
Присъдени обезщетения	28	125
Отписани неусвоени провизии	323	
Други доходи /нетно/	44	48
Доходи от продажби на материали		1
Приходи от продажби на материали		1
Резултат от продажба на дълготрайни активи	38	25

Приходи от освобождаване на дълготрайни активи	133	53
Балансова стойност на продадените активи	(95)	(28)
Общо	5 144	3 173

2.1.3. Финансови приходи

Вид приход	2018 г.	2017 г.
Приходи от участия	5 823	4 885
Приходи от лихви в т.ч.	609	734
по търговски заеми	286	397
по търговски вземания	316	337
други	7	
От операции с финансови инструменти		7
Положителни курсови разлики	415	946
Други финансови приходи	8	12
Общо	6 855	6 584

2.2. Разходи

2.2.1. Разходи за материали

Вид разход	2018 г.	2017 г.
Основни материали	6 698	12 455
Горива и смазочни материали	448	435
Природен газ	1	
Резервни части и консумативи	14	46
Инструменти и консумативи	2	27
Гуми	29	36
Електроенергия	45	102
Топлинна енергия	10	10
Вода	2	7
Материали за ремонт на ДМА	14	
Компютърна техника и периф. устройства		23
Работно облекло, предпазни средства и медикаменти	21	18
Рекламни материали	3	21
Канцеларски материали	36	81
Почистващи материали	6	
Консумативи за офис техника	8	
Тръжни документи	2	1
Други ММЦ	6	5
Други материали	10	35
Общо	7 355	13 302

2.2.2. Разходи за външни услуги

Вид разход	2018 г.	2017 г.
Подизпълнители СМР	153 979	122 127
Нает транспорт	27	
Наета механизация	321	1 423
Наета апаратура, съоръжения и други активи	35	97
Наети автомобили	84	128
Наети недвижими имоти	391	529
Транспортни услуги	48	246
Ремонти ДМА	171	191
Комисионни възнаграждения по договор	94	
Консултантски услуги	4 961	5 914
Правно обслужване	391	271
Услуги по граждански договори	34	29
Одит	109	93
Абонаменти	26	24
Охрана	106	114
Интернет	35	
Застраховки	792	595
Телекомуникационни услуги	125	143
Обучения, семинари	14	11
Автомивка	5	
Проектиране	390	447
Геодезически услуги	2	21
Лабораторни изпитвания		623
Концесионни възнаграждения	489	
Оценки	10	
Реклами, обяви	13	19
Преводи	12	
Нотариални такси	17	
Поддръжка на офис техника	11	
Курьерски и пощенски услуги	6	
Кофирни услуги	2	
Акредитации, ISO, лицензи		10
Членски внос	19	24
Митнически услуги	2	5
Съдебни разноси, ЧСИ	64	185
Данъци и такси	200	18
Други външни услуги	72	203
Общо	163 057	133 490

2.2.3. Разходи за амортизации

Вид разход	2018 г.	2017 г.
Разходи за амортизации на производствени	1 296	1 289
дълготрайни материални активи	1 296	1 289
Разходи за амортизации на административни	492	311
дълготрайни материални активи	484	300
дълготрайни нематериални активи	8	11
Общо	1 788	1 600

2.2.4. Разходи за заплати и осигуровки на персонала

Разходи за:	2018 г.	2017 г.
Разходи за заплати на в т.ч.	4 725	5 663
производствен персонал	824	1 515
административен персонал	3 901	4 148
Разходи за осигуровки на в т.ч.	428	649
производствен персонал	144	19
административен персонал	284	630
в т.ч. разходи на ключов ръководен персонал	2 058	1 910
в т.ч. разходи по неизпозвани отпуски	11	97
Общо	5 153	6 312

2.2.5. Разходи за обезценки

Вид разход	2018 г.	2017 г.
Разходи от обезценка на вземания	2 078	244
Разходи от обезценка на финансови активи	4 400	51
Общо	6 478	295

2.2.6. Други разходи

Вид разход	2018 г.	2017 г.
Командировки	161	179
Трудова медицина	10	1
Дарения	542	10
Неустойки по търговски сделки	69	
Лихви по търговски задължения	3	8
Лихви и санкции по държавни вземания	10	1
Отписани вземания от продажби	5	
Отписани дялови участия		33
Ваучери по чл.209 от ЗКПО	8	
Р-ди за здравно застрах.чл.204 т.2а ЗКПО		4
Представителни разходи	164	133
Разходи без документ	11	16

Разходи минал отчетен период	10	
Провизии по СМР договори		372
Провизии за задължения		2 274
Отписване на оценени вземания от приходи на етап		176
Корекция ползван данъчен кредит чл.78 ЗДДС	7	
Други разходи	28	240
Общо	1 028	3 447

Сумата на предоставените дарения на Фондация Трейс за хората за периода възлиза на 525 хил. лв.

2.2.7. Корективни суми

Вид разход	2018 г.	2017 г.
Балансова стойност на продадени стоки /нето/	2 715	7 535
Балансова стойност на продадените стоки	2 715	7 535
Общо	2 715	7 535

2.2.8. Финансови разходи

Вид разход	2018 г.	2017 г.
Разходи за лихви в т.ч.	706	626
по търговски заеми	7	9
по заеми от финансови предприятия	262	270
по лизингови договори	44	53
по търговски задължения	393	294
Разходи, свързани с банкови гаранции	1 175	570
Отрицателни курсови разлики	185	282
Други финансови разходи	524	265
Общо	2 590	1 743

2.2.9. Разход за данъци

Вид разход	2018 г.	2017 г.
Данъци от печалбата	221	
Други	(71)	163
Общо	150	163

Съгласно действащото законодателство печалбите се облагат с корпоративен данък в размер 10%. За изчисляване размера на отсрочените данъци е ползвана ставка 10%, която се очаква да е валидна при обратното проявление.

3. Отчет за всеобхватния доход

Компоненти	31 декември 2018			31 декември 2017		
	преди данък	данък	след данък	преди данък	данък	след данък
Друг всеобхватен доход						
Презчисления на чуждестранни дейности	(276)		(276)	(610)		(610)
Друг всеобхватен доход	(276)	-	(276)	(610)	-	(610)

4. Други оповестявания

4.1. Свързани лица и сделки със свързани лица

Дружеството оповестява следните свързани лица:

Собственик на капитала на дружеството упражняващ контрол е Николай Ганчев Михайлов – 66.97%.

Дъщерни предприятия на дружеството:

Трейс-Пътно строителство АД, България
 Трейс Ямбол АД, България
 УСМ АД, България
 Трейс-Бургас ЕАД, България до 19.12.2017
 Родопа Трейс ЕАД, България до 19.12.2017
 Инфрастрой ЕАД, България до 19.12.2017
 Трейс-Пловдив ЕООД, България
 Трейс Комерс ЕООД, България до 04.04.2018
 Трейс Интернешънъл ЕООД, България
 Трейс Профъртис ЕООД, България
 Трейс Транс ЕООД, България
 Трейс ПЗП НИШ АД, Сърбия до 02.08.2018г.

Трейс-София ЕАД, България

Трейс Своге ЕООД до 30.06.2017

Трейс Украйна ЕООД, България

Инфра Комерс ЕООД, България

Трейс ПЗП Враня ООД, Сърбия до 02.08.2018г.

Трейс СОП ЕООД, България

Трейс Сърбия АД НИШ, Сърбия

Подробна информация за инвестиции на Дружеството в ДЗЗД с контролно участие е представена в пояснително приложение 1.4.1. Инвестиции в дъщерни предприятия.

Асоциирани предприятия на дружеството:

Технострой-Инженеринг 99 АД

Пътно поддържане Елхово ЕООД – непряко чрез Технострой-Инженеринг 99 АД

Зенит Строй Инженеринг ЕООД – непряко чрез Технострой-Инженеринг 99 АД

Редко Трейс Интернешпънъл ООД – непряко чрез Трейс Интернешпънъл ЕООД

Подробна информация за инвестиции на Дружеството в ДЗЗД със значително участие е представена в пояснително приложение 1.4.2. Инвестиции в асоциирани предприятия.

Смесени предприятия на дружеството:

Трейс-М Инвест ООД, Германия

Подробна информация за инвестиции на Дружеството в ДЗЗД със значително участие е представена в пояснително приложение 1.4.3. Инвестиции в смесени предприятия.

Други свързани лица:

Галини - Н ЕООД – дружество свързано чрез основния акционер

Галини ЕООД – дружество свързано чрез основния акционер

Химколор АД – дружество свързано чрез основния акционер

Инжпроект ООД – дружество свързано чрез основния акционер

Системхаус Фау ООД – дружество свързано чрез основния акционер

Инфраинвест ЕООД - дружество свързано чрез основния акционер

Фондация Трейс за хората ЮЛНЦ – Трейс Груп Холд АД основен учредител

Ключов ръководен персонал на предприятието:

Николай Ганчев Михайлов - Председател на Надзорен съвет

Манол Пейчев Денев - Член на Надзорен съвет

Антон Николов Дончев - Член на Надзорен съвет

Десислава Иванова Любенова – Председател на УС

Боян Стоянов Делчев – Главен изпълнителен Директор и Член на УС

Росица Йорданова Динева-Георгиева-Член на УС

Дружеството оповестява следните сделки и сада със свързани лица:

Продажби на свързани лица в групата

Клиент	Вид сделка	2018 г.	2017 г.
Трейс София ЕАД	Продажби на услуги	938	2 338
Трейс пътно строителство АД	Продажби на услуги	4 721	1 103
Трейс Ямбол АД	Продажби на услуги	2 666	1 255
Трейс Бургас ЕАД до 19.12.17г.	Продажби на услуги		929
Родопс Трейс ЕАД до 19.12.17г.	Продажби на услуги		338
Инфрастрой ЕООД до 19.12.17г.	Продажби на услуги		939
Инфра комерс ЕООД	Продажби на услуги	3	387
УСМ АД	Продажби на услуги	1 964	601
Метро Дружба ЕООД	Продажби на услуги	186	249
Трейс Интернешпънъл ЕООД	Продажби на услуги	3	3
Трейс Сърбия АД НИИП	Продажби на услуги	1 010	4 731
Трейс ПЗП Враня до 02.08.18г.	Продажби на услуги	327	3 712
Ню Бриджис до 02.08.18г.	Продажби на услуги		9
ДЗЗД Железопътна инфраструктура	Продажби на услуги	5 193	229
ДЗЗД Згориград	Продажби на услуги	438	1 598
ДЗЗД Трейс Еър	Продажби на услуги		232
ДЗЗД Обединение Обход Монтана	Продажби на услуги	346	180
ДЗЗД Смолян юг	Продажби на услуги	3 503	3 681
ДЗЗД Цариградско	Продажби на услуги	73	284
ДЗЗД Трейс Прибор	Продажби на услуги	7 217	5 864
ДЗЗД Маркировка 2014	Продажби на услуги	63	1 816
ДЗЗД Самара 2015	Продажби на услуги	47	1 509
ДЗЗД Улицы Стара Загора	Продажби на услуги	5 418	3 315

Междинен индивидуален финансов отчет към 31.12.2018г.

75

ДЗЗД Градска среда Плевен	Продажби на услуги		1 505
Общо		34 116	36 807

Покупки от свързани лица в групата

Доставчик	Вид сделка	2018 г.	2017 г.
Трейс София ЕАД	Покупки на услуги	15 885	11 612
Трейс пътно строителство АД	Покупки на услуги	36 584	5 938
Трейс Бургас ЕАД до 19.12.17г.	Покупки на услуги		287
Родопа Трейс ЕАД до 19.12.17г.	Покупки на услуги		2 634
Инфрастрой ЕООД до 19.12.17г.	Покупки на услуги		6 210
Инфра комерс ЕООД	Покупки на услуги	18	
Трейс Комерс ЕООД до 04.04.18г.	Покупки на услуги	1	4
УСМ АД	Покупки на услуги	2	34
Метро Дружба ЕООД	Покупки на услуги	124	
Трейс пропъртис ЕООД	Покупки на услуги	96	
Трейс Интернешпънъл ЕООД	Покупки на услуги	1 440	1 216
Трейс Сърбия АД НИШ	Покупки на услуги	5 631	3 978
Трейс ПЗП Враня до 02.08.18г.	Покупки на услуги	6 848	5 486
Виор Велика Моравя	Покупки на услуги	3	3
Трейс Болканс	Покупки на услуги	484	982
Ню Бриджис до 02.08.18г.	Покупки на услуги	1 981	5 646
ДЗЗД Смолян юг	Покупки на услуги		40
ДЗЗД Трейс Витоша	Покупки на услуги	32	
ДЗЗД Цариградско	Покупки на услуги	76	
ДЗЗД Железопътна инфраструктура	Покупки на услуги	22	
ДЗЗД Згориград	Покупки на услуги	45	
Общо		69 272	44 070

Вземания от свързани лица в групата

Клиент	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Трейс София ЕАД	1639	6207
Трейс пътно строителство АД	9435	14855
Трейс Ямбол АД	1630	2087
Инфра комерс ЕООД	428	317
Трейс Комерс ЕООД до 04.04.18г.		122
УСМ АД	1266	2061
Метро Дружба ЕООД	2	250
Трейс СОП ЕООД	28	28
Трейс Пловдив ЕООД	121	114
Трейс Транс ЕООД	42	52
Обезценка	(57)	
Трейс Интернешпънъл ЕООД	174	433

Междинен индивидуален финансов отчет към 31.12.2018г.

Трейс Сърбия АД НИШ	4329	4276
Трейс ПЗП Враня до 02.08.18г.		2784
Трейс Болканс	3179	3415
Ню Бриджис до 02.08.18г.		268
ДЗЗД Трейс Своге	36	36
ДЗЗД Трейс-Кордел -Перник	316	316
ДЗЗД Трейс Еър	2	2
ДЗЗД Обединение Обход Монтана	1	95
ДЗЗД Смолян юг	265	873
ДЗЗД Трейс Витоша		32
ДЗЗД Цариградско		61
ДЗЗД Чепеларе	25	25
ДЗЗД Люлин Трейс	110	110
ДЗЗД Трейс Прибор	3167	577
ДЗЗД Маркировка 2014	87	108
ДЗЗД Самара 2015	56	
ДЗЗД Хемус А2	63	63
ДЗЗД Згориград		724
ДЗЗД Улицы Стара Загора	262	156
Обезценка Трейс Пловдив ЕООД	(42)	(42)
ДЗЗД Железопътна инфраструктура	900	
Общо	27 464	40 405

Задължения към свързани лица в групата

Доставчик	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Трейс София ЕАД	3 109	15 302
Трейс пътно строителство АД	8 751	7 506
Трейс Комерс ЕООД до 04.04.18г.		1
Метро Дружба ЕООД		323
Трейс Пловдив ЕООД		9
Трейс Профгъртис ЕООД	29	
Трейс Транс ЕООД	4	17
Трейс Интернешънъл ЕООД		717
Трейс Сърбия АД НИШ	5 115	5 712
Трейс ПЗП Враня до 02.08.18г.		3 615
Трейс Болканс	292	609
Ню Бриджис до 02.08.18г.		928
ДЗЗД Трейс Соп		10
ДЗЗД Обединение Обход Монтана		77
ДЗЗД Трейс Прибор		2 339
ДЗЗД Хемус А2		6
ДЗЗД Згориград		282
ДЗЗД Железопътна инфраструктура		1 310
Общо	17 300	38 763

Предоставени кредити на свързани лица в групата

Кредитополучател	Договорен размер на кредита	Л. %	Падеж	Обезпечения/Гаранции
Трейс София ЕАД	10 000	4.00%	30.01.2019	запис на заповед
Трейс-Пътно строителство АД	5 000	4.00%	30.01.2019	запис на заповед
Трейс-Пътно строителство АД	3 000	4.00%	30.09.2019	запис на заповед
Инфра Комерс ЕООД	800	4.00%	30.11.2019	запис на заповед
Инфра Комерс ЕООД	1 800	4.00%	30.04.2019	запис на заповед
Трейс Пловдив ЕООД	60	4.00%	31.12.2017	запис на заповед
Трейс Интернешънъл ЕООД	196	4.00%	30.01.2019	запис на заповед

Сазда по кредити, предоставени на свързани лица в групата

Кредитополучател	Краткосрочна част по амортизируема стойност	
	Главница	Лихви
Ню Бриджис-Трейс Сърбия		30
Виор Велика Морава		1
Болканс ЕООД		385
Трейс София ЕАД	1 530	16
Трейс-Пътно строителство АД	5 000	150
Инфра Комерс ЕООД	2 150	65
Трейс Пловдив ЕООД	48	138
Трейс Интернешънъл ЕООД	66	113
Обезценки	(151)	(251)
Общо	8 643	647

Начислени приходи от лихви по предоставени кредити на свързани лица в групата

Кредитополучател	Вземане към	Начислени	Получени	Вземане към
	31.12.2017 г.	през 2018 г.	през 2018 г.	31.12.2018 г.
Трейс-Пътно строителство АД	37	114	1	150
Трейс Интернешънъл ЕООД	110	3		113
Трейс Пловдив ЕООД	138			138
Инфра Комерс ЕООД	5	64	4	65
Виор Велика Морава АД	1			1
Трейс Болканс ЕООД	367	28	10	385
Трейс Сърбия АД НИШ	29	1		30
Трейс София ЕАД	13	74	71	16
Обезценки	(131)	(120)		(251)
Общо	569	164	86	647

Получени кредити от свързани лица в групата

Банка / Кредитор	Договорен размер на кредита	Л. %	Падеж	Обезпечения/Гаранции
Трейс Пропъртис ЕООД	220 хил.лв.	4.00%	31.12.2019	запис на заповед

Салда по получени кредити от свързани лица в групата

Банка / Кредитор	Краткосрочна част по амортизируема стойност	
	Главница	Лихви
Трейс Пропъртис ЕООД	162	52
Общо	162	52

Начислени разходи за лихви по получени кредити от свързани лица в групата

Банка / Кредитор	Задължение	Начислени	Платени	Задължение
	31.12.2017 г.	през 2018 г.	през 2018 г.	31.12.2018 г.
Трейс Пропъртис ЕООД	113	61		52
Общо	113	61	-	52

Продажби на други свързани лица

Клиент	Вид сделка	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Асоциирани дружества	Продажба на услуги	73 074	44 144
Дружества свързани чрез основен акционер	Продажба на услуги	2	5
Общо		73 076	44 149

Покупки от други свързани лица

Доставчик	Вид сделка	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Асоциирани дружества	Покупка на услуги	79	23
Дружества свързани чрез основен акционер	Покупка на услуги	61 034	38 285
Общо		61 113	38 308

Вземания от други свързани лица

Клиент	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Асоциирани дружества	12 072	6 502
Дружества свързани чрез основен акционер	331	10 893
Обезценка	(4)	-
Общо	12 399	17 395

Вземанията от други свързани лица са необезпечени и безлихвени.

Задължения към други свързани лица

Доставчик	31.12.2018 г.	31.12.2017 г.
Асоциирани дружества	1 202	12 424
Дружества свързани чрез основен акционер	10 009	13 092
Ключов ръководен персонал	3 359	3 787
Дивиденди	160	57
Общо	14 730	29 360

Задълженията към други свързани лица са необезпечени и безлихвени.

Предоставени заеми на други свързани лица

Кредитополучател	Договорен размер на кредита	Л. %	Падеж	Обезпечения/Гаранции
Редко Трейс Интернешпънъл ООД	235 хил. лева	10.50%	31.12.2015	запис на заповед

Сада по предоставени заеми (главница и лихва) на други свързани лица

Кредитополучател	Краткосрочна част по амортизируема стойност	
	Главница	Лихви
Редко Трейс Интернешпънъл ООД	83	18
Редко Трейс Интернешпънъл ООД- обезценка	(83)	(18)
Общо	-	-

Начислени приходи от лихви по предоставени заеми на други свързани лица

Кредитополучател	Вземане към	Начислени	Получени	Вземане към
	31.12.2017 г.	през 2018 г.	през 2018 г.	31.12.2018 г.
Редко Трейс Интеренешпънъл ООД	18			18
Редко Трейс Интеренешпънъл ООД - обезценка	(9)	(9)		(18)
Общо	9	(9)	-	-

4.2. Управление на капитала

С управлението на капитала дружеството цели да създава и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на капитала. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства (краткосрочни и дългосрочни) така, както са посочени в индивидуалния отчет за финансовото състояние и паричните средства и парични еквиваленти. Общата сума на капитала е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал.

4.3. Финансови рискове

В хода на обичайната си дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: валутен риск, кредитен риск и ликвиден риск. Затова общото управление на риска е фокусирано върху минимизирането на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати. Финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от дружеството, да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложено дружеството при осъществяване на неговата дейност, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

При осъществяване на своята дейност дружеството е изложено на кредитен риск, който е свързан с риска някои от контрагентите му да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към него.

Финансовите активи на дружеството са концентрирани в три групи: парични средства и вземания от клиенти, финансови активи – предоставени заеми.

Дружеството редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Когато разходите не са прекалено високи, се набавят и използват данни за кредитен рейтинг от външни източници и/или финансови отчети на клиентите и другите контрагенти. Политика на Дружеството е да извършва транзакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг.

Паричните средства в дружеството и разплащателните операции са съсредоточени в следните банки - Уникредит Булбанк АД, ДСК АД, ОББ АД, SG Експрес Банк АД, Инвестбанк АД, Банка Пироес България АД, ПИБ АД. Ръководството счита, че не е налице риск, доколкото обслужващите банки са със стабилна ликвидност.

Към 31.12.2018г. са начислени обезценки на парични средства по разплащателни сметки в банки в размер на 5 хил. лв. на база на официално публикуваните им кредитни рейтинги от сертифицирани кредитни агенции

4.4. Пазарен риск

Лихвен риск

Лихвен риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на държаните от дружеството финансови активи и пасиви ще варират поради промени в пазарните лихви. Инструментите с фиксиран лихвен процент са изложени на риск на справедливата стойност на лихвения процент - промените в нивата на пазарния лихвен процент ще влияят на стойността на държаните финансови активи и пасиви с фиксирана лихва. Финансовите активи и пасиви с плаващ лихвен процент са изложени на риск на паричния поток - бъдещите парични потоци от тях ще зависят от промени в пазарните лихвени проценти.

Като цяло в структурата на активите и пасивите на Дружеството, лихвоносните финансови активи и пасиви имат значителен дял, представляващи вземания и задължения по договори за финансов лизинг, получени и предоставени заеми.

Валутен риск

Дружеството е изложено на валутен риск дотолкова, че всички клонове оперират в държави с променлив курс на местната валута – сръбски динари, чешки крони, македонски денари и украински гривни . Но преобладаваща част от неговите сделки и операции се извършват предимно в лева и/или евро.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства и добра способност за финансиране на стопанската си дейност. Текущо матуритетът и своевременното осъществяване на плащанията се следи от финансово-счетоводния

отдел, като се поддържа необходимата информация за наличните парични средства и предстоящите плащания.

5. Ключови приблизителни оценки и преценки на ръководството с висока несигурност

В настоящия финансов отчет при определяне на стойността на някои от активите, пасивите, приходите и разходите ръководството е направило някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки. Всички те са направени на основата на най-добрата преценка и информация, с която е разполагало ръководството към края на отчетния период. Действителните резултати биха могли да се различават от представените в настоящия финансов отчет.

5.1. Обезценка на инвестиции в дъщерни, асоциирани и съвместни предприятия

Дружеството класифицира като инвестиции в дъщерни дружества, когато притежаваните от него акции, дялове или други права в други дружества, превишават 50 % от капитала им, или по друг начин е в състояние да ръководи и определя финансовата и оперативната им политика, така че да се извличат изгоди в резултат на дейността им. Съвместно предприятие, върху което Дружеството и другите страни притежават съвместен контрол върху предприятието имат право на нетните активи на предприятието. Асоциирани са тези предприятия, върху които Дружеството оказва значително влияние и условно притежава от 20 до 50% от капитала им, но които не дъщерни предприятия и съвместни предприятия.

Те се оценяват по себестойност, намалена със загубите от обезценки. Към датата на всеки отчет ръководството прави анализ и оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции и какъв е евентуалният размер на загубите от обезценка. Ръководството е приело като индикатори за обезценка на инвестициите в други дружества: отрицателна стойност на нетните активи, значително превишение на задълженията над вземанията, съществени ограничения в дейността. При преценката си Ръководството подхожда индивидуално спрямо всяка инвестиция и съответните индикатори, като приема, че наличието на повече от един налага преглед на оценката.

Към 31.12.2018 г. на база прегледа и оценката, извършени от Ръководството на дружеството е начислена обезценка на инвестиции в размер на 4 400 хил.лв.

5.2. Обезценка на материални запаси

Към края на всеки отчетен период ръководството прави преглед на наличните материални запаси – материали, продукция, стоки, за да установи дали има такива, на които нетната реализуема стойност е по-ниска от балансовата им стойност.

При този преглед към 31.12.2018 г. не са установени индикации за обезценка на материални запаси.

5.3. Обезценка на финансови активи

Към края на всеки отчетен период ръководството изчислява и признава загуби за очаквани кредитни загуби и кредитни обезценки за финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, активи по договори с клиенти и договори за финансова гаранция.

Към края на периода Дружеството притежава: финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, включващи търговски вземания и предоставени заеми; активи по договори с клиенти и договори за финансова гаранция

За изчисляване на очакваните кредитни загуби по отношение на търговските вземания са приложени опростеният подход, съгласно МСФО 9, и матрица на провизиите. Вземанията са разгледани на колективна база, спрямо вероятността за неизпълнение и потенциалните загуби в резултат на това, изчислени въз основа на историческите данни на Дружеството за 5 годишен период, като за вземания, които има достатъчно информация, са взети предвид обективни външни и начислена кредитна обезценка.

Предоставените заеми са разгледани на индивидуална база по отношение на очаквани кредитни загуби. За определянето на кредитния риск Дружеството ползва вътрешна методология за кредитен рейтинг, която в контекста на определянето за „нисък кредитен рейтинг“ е основана и съвместима с утвърдена световна дефиниция в това отношение, а за определянето на потенциалните загуби са ползвани публикувани данни, коригирани спрямо обстоятелствата, като за вземания, за които е налице достатъчно информация е призната кредитна обезценка.

Договорите за финансова гаранция са разгледани аналогично на предоставените заеми, като е отчетен ефектът от издадената гаранция по отношение на лицето, за което е предоставена.

Към 31.12.2018г. са начислени обезценки на търговски и други вземания в размер на 2 078 хил.лв.

5.4. Признаване на приходи по договори с клиенти

Дружеството признава приходи по договори за строителство, на базата на задължението за изпълнение, удовлетворявано в течение на времето, само ако е в състояние да направи обоснова оценка на степента на напредъка към пълно удовлетворяване. Степента на напредъка е преразгледана към края на отчетния период, за което са ползвани методи на вложените ресурси, по-специално бюджети на очакваните и действително извършените разходи, които Ръководството счита за уместни (виж бележка 2.24.1.4) Независимо от това, в бъдеще могат да настъпят промени, доколкото е възможно да не са взети предвид факти и обстоятелства, които не са били известни или под контрола на Ръководството, както и поради факта, че в края тези договори подлежат на формално одобрение и/или приемане от клиента и/или трета страна – държавен орган.

Договорите за доставки на продукция, стоки и услуги за отчетния период и към края му касаят отделни доставки или в серия, с удовлетворени задължения за изпълнение или с частично удовлетворени задължения, при които Дружеството има право на възнаграждение в размер на равен на стойността на прехвърлените стоки, за които има право да фактурира. Ръководството не счита, че има вероятност да настъпят промени по отчетените приходи, салда и вземания по тези договори в бъдеще.

Обещаните възнаграждения по действащите и незавършени през периода договори за строителство и други доставки са по фиксирани цени, за които не са предвидени промени.

5.5. Обезценка на имоти, машини и съоръжения, нематериални активи и инвестиционни имоти

Съгласно изискванията на МСС 36 към края на отчетния период се прави преценка дали съществуват индикации, че стойността на даден актив от Имотите, машините и съоръженията, Нематериалните активи или Инвестиционните имоти е обезценена. В случай на такива индикации се изчислява възстановимата стойност на актива и се определя загубата от обезценка. Към 31.12.2018 г. не е отчетена обезценка на имоти, машини, съоръжения, нематериални активи и инвестиционни имоти.

5.6. Актюерски оценки

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които предположения са преценени от ръководството като разумни и уместни за дружеството.

6. Условни активи и пасиви

Поръчителства и предоставени гаранции

Условни активи, включващи: издадени банкови гаранции, учредени обезпечения и залози на вземания от дъщерни дружества и други свързани лица в полза на търговски банки:

Условни активи		
Вид	Учредена гаранция, обезпечение от контрагент	Сума на усвояния лимит/ обезпечението в хил.лв
банкови гаранции	УниКредит Булбанк АД	36 815
банкови гаранции	Соснете Женерал Експресбанк АД	26 197
банкови гаранции	Инвестбанк АД	122
банкови гаранции	ДСК АД	19 644
банкови гаранции	ОББ АД	2 989

Условни активи		
Договор/контрагент	Учредена гаранция, обезпечение в полза на контрагент	Вид на обезпечението
№ 1403 от 08.08.2014г./ДСК	УСМ АД	ДМА

№ 1403 от 08.08.2014г./ДСК	Трейс - Пътно Строителство АД	Недвижим имот и ДМА
№ 1403 от 08.08.2014г./ДСК	Трейс -София ЕАД	ДМА
№ 1403 от 08.08.2014г./ДСК	Трейс Ямбол АД	ДМА
№ 110/ 02.09.2015 г./УниКредит Булбанк	УСМ АД	ДМА
№ 110/ 02.09.2015 г./УниКредит Булбанк	Трейс - Пътно Строителство АД	Недвижими имоти и ДМА
№ 110/ 02.09.2015 г./УниКредит Булбанк	Трейс -София ЕАД	Недвижим имот
№ 110/ 02.09.2015 г./УниКредит Булбанк	Трейс Ямбол АД	Недвижим имот
№ 110/ 02.09.2015 г./УниКредит Булбанк	Трейс Холидей ЕООД	Недвижим имот
№ 110/ 02.09.2015 г./УниКредит Булбанк	Галини - Н ЕООД	Недвижим имот
№ 51/ 10.09.2014 г./ОББ АД	Трейс Ямбол АД	Недвижими имоти и ДМА
ДБ-8139-218/02.06.2015г./Инвестбанк	Трейс - Пътно Строителство АД	ДМА
ДБ-8139-218/02.06.2015г./Инвестбанк	Галини - Н ЕООД	Недвижим имот
Договор от 28.03.2013г./Соснете Женерал Експресбанк	Трейс Ямбол АД	ДМА
№300-353А от 05.03.2008г./ПИБ АД	УСМ АД	Недвижими имоти и ДМА
№300-353А от 05.03.2008г./ПИБ АД	Пи Ес Ай АД	ДМА

7. Събития след края на отчетния период

На 17.01.2019 г. е подписан договор за покупко – продажба на дяловете от капитала на „Виор Велика Морава“ ООД Белград, в резултат на който „Трейс Груп Холд“ АД придобива от „Трейс Интернешънъл“ ЕООД 100% от акциите на „Виор Велика Морава“ ООД. Стойността на сделката е 171 468 Еуро. Очаква се вписване в сръбския търговски регистър.